

KECSKEMÉTI LAPOK

Előfizetési díj: Egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 50 kr., negyed évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 12 kr.

Hirdetmények jutányosan számíttatnak. — Nyilvántartási díj soronként 30 kr.

Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Politikai és társadalmi hetilap.

Szerkesztőség: V. Klapka-úteza 162. Telefon sz. 106. hová a lap szellemi részét illető minden közlemény irányozandó.

Kiadóhivatal: III. Jókai-úteza 186. Telefon sz. 81 hová az előfizetések, hirdetmények és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

A kerületi tornaverseny.

Lezajlott a szép ünnepség, melyre még sokáig fog örömmel és büszkeséggel gondolni Kecskemét közönsége és a városunk falai közt megfordult vidéki ifjúság. A mily tárt karokkal fogadtuk őket, oly lelkesen hódoltak ők a hamisítatlan magyar vendégszeretnek. A magyar nemzeti géniusz hatalmas megnyilatkozása volt e három nap. Nem egyszerű sport-ünnep, a milyent versengő iskolák rendeznek, hogy kitüntessék, ki bírja jobban, hanem lelkes bizonyossága annak, hogy tanár és tanuló itt a szép Alföldön ép úgy, mint a bérczes Kárpátok tövében a magyar haza és fajszeretnek egyformán odaadó ápolója, terjesztője. Vendégeink melegen érző szívet hoztak magukkal, szívet, mely hevesebben dobogott, mert érezte, hogy a magyarság legerősebb fészkebe jöttek: mi kecskemétiak pedig magyar szívünk forró szeretetével öleltük őket magunkhoz, a jövő Magyarország biztató reményeit.

Az az ifjúság, mely nemes vetélkedésben szállt sikra egymással, hódolt nagy szülöttünknek, Katona Józsefnek is. Elfogódva, nemes hévvel vonultak ki szobrához, tanáraik beszédben, versben ünnepelték irodalmunk e fénylő csillagát. Fölemelő tudat vendégeinkre nézve, hogy saruk ugyanazt a földet tapossák, melyen Simai Kristóf, Katona József, Petőfi, Jókai Mór, Klapka György, Obernyik Károly, Szlemenics Pál, Hornyik János jártak előttük. Hazám ifjúsága így, jeleseink emlékezetével erősítétek magyar öntudatokat!

Köznapi, de munkás életünkbe új szint, új pezsgést hozott a sok tornaruhás ifjú, a ki mohó érdeklődéssel nézett szét, városzerte, a rosztól elég alkalmat adván neki a veszteglésre. Tanáraik pedig az őszinte elismerés hangján szóltak mindenről, a mit látniok, tapasztalniok lehetett. Ez az elismerés pedig nem néhány üres frázis volt, hanem az elismerő bírálat hangja. Itt látták, hogy mit tud a magyar faj, hogy tud simulni a modern követelményekhez, de azért hamisítatlanul megőrzi ősi típusát. Köszönet érte vendégeinknek, hogy önbizalmunkat így élesztették.

A verseny érdekes, változatos látványával egész délután lekötötte a figyelmet. Meggyőződhetünk mindnyájan, hogy a tornázás, úgy a hogy most úzik, igazán a test gyakorlása. Ezek a versenyek, a mellett, hogy közelebb hozzák távoli vidékek ifjúságát, a testedzés nemesebb sportügyét is népszerűsítik.

Sok kéz működött közre, de látszott, hogy a vezetés a legjobb kezekben van. A helyi bizottságok igazán szerencsés kézzel voltak összeállítva s kiváló polgármesterünk, Kada Elek, ez első nagyobb szereplésével megmutatta, hogy tud igaz-

gatni, irányt adni, érdeklődést kelteni az arra hivatottakban. Tudott mindenről, a legkisebb részlet végrehajtása iránt is rendelkezett és meg is volt a fényes eredmény.

Verseny előtt, alatt és után minden úgy el volt készítve, hogy semmi fennakadás sem történhetett. Vendégeink mondták, hogy így rendezve még egy kerületi versenyt sem láttak. Közönségünk is oly nagyfokú érdeklődést mutatott, a mi minden idegenre rendkívül kellemesen hatott.

De nemcsak a legközelebb érdekelt helyi körök, hanem Ó Nmélt. Beniczky Ferencz főispán és a miniszter képviselője Franciscs Norbert, az új tankerületi kir. főigazgató is élénk figyelemmel kísérték mindent, állandó érintkezésben állottak a helybeli vezetőséggel. Még a verseny előtt városunkba jöttek és az utolsók voltak, kik az ünnepségről távoztak. Így aztán jól is ment minden.

A mi pedig azt az igazi magyaros szint illeti, a mi az egész versenyt jellemezte, az csak itt Kecskeméten, a nagy magyar Alföld szívében vált lehetségessé. A hol a városi hatóság ilyen úri módon, bőségesen látja el vendégeit, a hol a lakosság ilyen meleg szeretettel vár mindenkit, a hol fogadásra, kalauzolásra, versenyrendezésre, bírálásra, tehát csupa fáradságos elfoglaltságra készséggel vállalkoznak annyian: ott jól érzi magát mindenki, ott nem idegen e haza szülőtte, ha mindjárt a zordon Kárpátok mellől jött is.

Kísérjen ez ünnepség emléke kellemesen mindenkit, a ki benne részt vett!

*

Ime, a szép napok története:

A vendégek érkezése.

(Június 19-én d. u. és estb.)

Az urnapi meleg időre borús napok következtek és szombaton délnél, a mikor az első fecskek, a kassai főreáliskola 60 tanulója a kísérő tanárokkal és Gerevich Emil igazgatóval megérkeztek, sötét felhők tornyosultak az égen. A pályaház környéke el volt levepözött, a Körösi-úteza házai lobogó díszet öltöttek. Künn a pályaudvaron a fogadó és elszállásolási bizottság tagjai, élükön fáradságos elnökükkel, Nagy Ferencz ev. ref. kollegiumi tanárral, a vendégváró szállásadók, a szervező bizottság tagjai és nagyszámú hölgyközönség várakozott. A korlát mögött szorongó helybeli diákság, a mint az utolsó kocsikból bibukkanni látta a kassaiak zászlóját, oda rohant hozzájuk és elsőként éljenezte őket.

Kada Elek polgármester szívélyes szavakkal üdvözölte az érkezőket, dr. Gerevich Emil igazgató melegen válaszolt, mire a Rákóczi induló hangjai mellett, nagy tömegtől kísérve, megindult a menet a 2-ik kerületi iskoláig.

Délután fél négykor ismétlődött ez a szegedi főreáliskola 28 tanulója s tanárai érkezésénél, háromnegyed négykor azonban hiába vonult ki a közönség, nem jött senki. Szólnok városa ugyanis azt az öt iskolát (Jászberény, Körömczibánya, Losonc, Rimaszombat) atvén. miv.

mely a városon keresztül utazott, magyaros vendégszeretettel ott fogta a legközelebbi vonatig, megvendégelte őket, körül vitte a városban s az ottani főgimnázium tanulóival együtt 218 főnyi diáksapatot bocsátott Kecskemétre esti fél nyolcz órakor.

Ekkor már zuhogott az eső, mely fokozódó erővel ömlött alá egész éjjel, de még 20-án reggel is, úgy, hogy nemcsak a tanárok tervezett ismerkedési estélyét, hanem a vasárnapi versenyt is elmosta.

Vendégeink jókedvét azonban ez nem lohasztotta, a helybeli tanítótestület tagjai szíves készséggel kalauzolták őket mindenfelé, a helybeli tanárok és tanulók is sűrűn látogattak el hozzájuk, úgy, hogy nem panaszkodhattak magukra hagyottságról. A városban tárt karokra találtak mindenütt. A vendéglőkben (Beretvás Pál, Körömczy József, Braun Pál, Pintér Pál) kitűnően el voltak látva, a miről Perger József piarista igazgató és az élmezési bizottság dicséretesen gondoskodott. Csak az az eső ne lett volna!

Wlassich Gyula közoktatásiügyi miniszter, a kit vártak, elfoglaltsága miatt nem jöhett s ezt a táviratot küldte a polgármesternek:

„Valóban nagyon sajnálom, hogy az ifjúsági tornaversenyen nem lehetek jelen. Ez úton mondok köszönetet a város nemes közönségének, mely a szép magyar alföldön mindig nagy áldozatkészséggel támogatta nemzeti köznevelésünk ügyét és a magyar ifjúságot most is oly szeretettel fogadja“.

Térzene és az ifjúság szereplése.

(Június 20-án.)

A térzene szintén megszenvedte az esőt. A szegedi honvédeknek, melyre számítottunk, nem érkezett meg. Helyette vasárnap délnél a házi Mollinár-erzed zenekara jött le s délután négy órától hétig játszott a piac téren. Esett is, nem is, de a közönség sűrű tömegekben hullámozott föl s alá, köztük főleg sok tornász ifjú, a kik nem épen kényelmesen érezhették magukat szellős dresszükben.

Hétfőn délelőtt 11—12 óra közt újra térzene volt s most igazi ünnepi korzó támadt, még a nap is kibujt, megnézni, milyen élénk sürgés-forgás van ide lenn. A próbáról hazatérő ifjúság még tarkábbá tette a képet. Most tűnt fel igazán, milyen jellemző és még is szép ruhájuk van a rimaszombatiaknak (fehér bluzzal s vörös csillagos sapkával), a kunfélegyháziaknak (fekete öltöny vörös övvel), a kecskeméti realistáknak (kék-fehér üng, angol sapka, fekete térdnadrág), a piarista diákoknak (fehér kék sávval), a kollegiumi növendékeknek (fehér, sötétkék övvel), a kassaiaknak (fehér, a város színeivel való öv), a szegedieknek (sötétkék) stb.

Ott volt a város egész úri közönsége, mindenki örült a jobbra fordult időnek, bár a felhők nem takarodtak el végképp egész nap.

A tornaversenyre vonatkozólag e lapok hasábjain több cikk jelent már meg, fa melyek részletesen tudósították a közönséget e nagyszabású versenyre készülődés (különböző fázisáról). E helyen az ifjúságra vonatkozó egyes epizódokról kívánjuk közönségünket értesíteni.

19-én érkezett az első csapat, a kassaiak. A fogadtatásra jött s a kíváncsiságtól odavonzott közönség lelkes ovációkban részesítette az érkező csoportot. Ettől fogva egész nap zajos fogadtatások színhelye volt a vasúti állomás s csak úgy rengett az üdvivalgásoktól, a melylyel a lelkes kecskemétiak fogadták messziről jött vendégeiket.

Az egész várost felvillanyozta a szokatlan nyüzsgés, a mit az ifjúság hozott magával. Ünnepi hangulatot köleszönt az útezőknek az a sok szép egyenruhás ifjú, a kik kisebb-nagyobb csoportokban egész nap jöttek-mentek az útezőkön.

Növelte az ünnepi hangulatot a 38 ik gyalogezred zenekarának jelenléte is, a mely szebbnél szebb darabjaival osztatlan elismerést aratott úgy a laikus, mint a zeneértő közönség körében.

De az idő, a mely eddig kedvezni látszott a tornaerseny sikerének, hirtelen elromlott. A verseny napján az eső úgy szitált, mintha legalább is ősz lenne s a levegőt annyira lehűtötte, hogy kénytelenek voltunk felső öltönyeinkhez folyamodni. Sárosak, tocsakosak lettek az útezők s az egész városra nyomott hangulat feküdt.

Elfogódva olvastuk a plakátokat, melyek a verseny másnapra halasztását hirdették; hátha holnap is ilyen idő talál lenni?

Az időközbe kellemetlenséget csak az ifjúság fáradtságot és rossz időt nem ismerő jó kedve enyhítette egyedül, ép úgy nyüzsgött a fellobogózott téreken, ép úgy vigadott, mintha Jupiter Pluvius nem szegődött volna ellenségünké.

A tanintézetek arra használták föl a pihenőt, hogy megszemlélték a város minden nevezetességét, bebarangolták a városházát, színházat, iskolákat és elzarándokoltak halhatatlan Katonánk emléksobrához.

Igy a kassai állami főreáliskola katonás rend és zászló alatt vonult ki dr. Gerevich igazgató és a tanári kar vezetése mellett, hol a szoborra egy nemzeti szín szalaggal ellátott remek koszorút helyezték el, Gerecz Károly a következő szónoki hévvel és erővel előadott buzdító beszédet mondta:

Kedves tanítványaink!

Az örökévalóság útja végtelen! A végtelen Via Appia! Századok fáradság ki folyton előre törve és össze roskadva, gyermekeinek azt hagyva tanácsul, hogy a megkezdett úton lankadatlan erővel nyomuljanak elő. Csak itt-ott jelzi egy-egy emlék itt létüket. Csak itt-ott találkozunk egy-egy vándor csapat, egy-egy ifjú nemzedékkel, mely nem esüggedve halad tovább.

A multak emléke a sirdomb, egy kőkereszt; a jövő reménye az utódok, az ifjúság! A halál és az élet, egymásra utalva az idők történelme által.

S e sirdombok közül vajh! mi sok a jeltelen! Csak messze-messze látszik egy gránit oszlop, egy mauzóleum! A multak kéklő ködéből a Kamhses gúlák éles vonalai törnek föl; itt mellettünk a Pantheon aranyozott keresztje ragyog!

Azt nagy hódítók emelték önmaguknak, ezt még nagyobb hódítóknak emelte a halás haza! A kik félték a megsemmisüléstől, kőpyramisokat halmoztak össze, a kiket féltett, szeretett az utókor, kőbe véste szentelt neveiket!

Hiszen a kő és a szív annyira rokon! Vannak kővé vált szívek, melyeket nagy szenvedések emésztettek meg, mint kővé vált növények, melyeket kosmikus forradalmak temettek el; hiszen a föld annyi drága kincsre rejt magában!

És vannak kövek, melyek lángoló hőséget, fényt árasztanak!

Nagy költő! emléked is ezen kövek közül való! Tisztelettel s ihletett szívvel közeledik feléd e kis zarándok csapat, hogy elhozza neked halás kegyeletének adóját. Hazánk, nemzeti költészetünk lángszelleme voltál, a ki nem haltál meg soha s a ki örökké fogsz élni, ez ifjúság, e nemzet szívében, abban a szívben, a mit annyira ismertél.

A költészet legszebb koronája, a tragédia nymbusa övezi ragyogó homlokod! Bánk-bán, Petúr, Melinda, ti vagytok és lesztok a magyar nemzet ősi, legszebb erényei!

Élni fogtok e nemzet szívében örökkön-örökké, mint él Katona József; mint él az az erő, a mely sohasem semmisülhet meg s a mely ide vonzott bennünket is! Nagy lelked hatalmas súlya az, a mely magával ragadott, a mely él s a mely élteti azt a

kis fűszálat is, a mely sirdombra hajol. Nagy lelked az, a mit megéreznek a Kárpátok bérczei is, dicső lelked, a mely a természetnek ama nagy templomában visszhangzik, morajló vizesések orgonája mellett, a szikla oltár és az örökzöld fenyők oszloposarnokaiban is!

Ez örökzöld fenyőkből fontunk neked koszorút s elhoztuk azt, hogy észak hódotatát a szép alföld, Kecskemét városa nagynevű fiának lábai elé tegyük!

Dicsőített legyen neved mindörökké!

A kassaiak példáját követte a többi intézetek ifjúsága, kik szent áhitattal járultak a drámairodalom legnagyobb képviselőjének emléksobrához; ezek közül kitűntek a félegyháziak, a kik a Hymnust elénekelték, Móra Ferencz gimnáziumi tanuló lépett az emelvényre s szavalta el erre az alkalomra irt következő lendületteltjes költeményét:

Katona József emlékezete.

Dallal köszöntlek, büszke sas madár te,
Dallal köszöntlek, óh költőkirály,
Kit a pacsirtadal csak félve említ,
Engesztelőbe, hogy sírodra száll.
Egy perczre szünjék is szárnyesattogásod,
Elhangzik másképp mulatag szavam:
Vihar vagy, ég és földet összerázó,
Erőtlen, gyöngé szellő én magam.

De bárha volnék százszor oly parányi,
Mint a milyen parányi most vagyok,
Elvándoroltam volna szent sírodhoz,
Mely az öklét fényben ragyog.
Hogy fonjak nimbusodhoz egy sugárkát,
A mely tudom, hogy elvész nyomtalan
Szülőhazádnak hála ünnepeben,
A melylyel tartozunk mindannyian.

Mert tartozunk még s tartozunk örökké.
Ez ünneplés, e dicsőfény mind kevés:
Nincs glórija, melylyel kárpotolva lenne
Egy élethosszu mártirszenvedés!
Bár koszorúval hozzuk a babért most
Bemohosodott sírod fölibe:
Még szomjaztad, egy levelet sem adtunk
Vérző lelkednek égő sebire.

S a kiuba fulladt mártirszenvedésért
Az önvád kinja lelkünk égeti:
Pedig olykor nem büne tán e kornak,
Ha nagy szülöttjét meg nem értheti:
Az a kor nem volt porba esuszó törpe:
Hanem te voltál végtelen magas:
Itt lent virág nyiló, dalos tavasz volt:
Te szikla voltál, fenséges havas!

Itt lent zefírek játsztak napsugárral:
Bús fellegek tanyája volt a szirt,
Melyek kebléből zord villám cikázik
És mennydörögve sziklákat hasít.
A fűben fénybogárkák csillogának
Akácvirágos, holdas éjszaka,
Mig fönt magánosan lobogva lángolt
A fájdalomnak égő csillaga.

Fájt néked, a mi érző kebelnek
Öröktől óta mindörökké kin:
Idegen ostor sújtó csattogása
Az alsóbb ember görbedt vállain,
A fájdalomnak égő érverése,
A kinnak halkan jajgató szava,
A kinek a vére csorga millió sebbül:
A rabbilincsen nyögdelő haza!

Sirattad az erény véres bukását,
A gabszág gyászos győzelmeit —
Jaj, mennyit szenved egy szív, mig kilobban,
Mig tisztességgel eltemetkezik:
Mert Bánk-Bán kinteljes történetében
Ítéleted magad mondád ki rád.
Az elbukó nagynak fejjörgetése
És összerogyta téntragediád!

Melpomenének oltárán kilobbant
A lánggal égő túlvilági tűz,
Melynek szikrája a Hőreb hegy óta
Minden nagy lelket nagyra törni üz.
Mikor a sas a naphoz már közel járt,
Túl földi határain,

Ónagyságától kábultan leszédült
S elbujt a templom barna romjain.

Hol van a szó, mely halványan lefesse
Fájdalmidnak széles tengerit?
Hol van a szív, mely század részben érzi
A dicsre áhitó önbecs hevit?
Hol van a köny, melylyel sebed lelocsoljuk
Engesztelő, forrasztó balzsamul?
Jaj, hasztalan szó, érző szív, meleg köny —
Mind későn már, mind sirhalmodra hull!

De nem! A sirhalom sötét göröngye
Hogyan takarná a dicső napot?
Alig hogy sirba szálltál, szent neved már
Jövendő századokra fényt ragyog!
Nem a felejtés jéghideg szellője
Borong szét a sir fényes ormíru!
Tövében a babér és a borostyán
A szomjazott dics fényben virul!

Örök nagyságodnak kicsiny jelül
Nevedre im szobor emelkedék
És hálaadó koszorút reája
Folyton fűz újabb, újabb nemzedék.
És fürge évek százain keresztül
Ad mesterműved ihletet nekünk,
Te nagy, te szent, te csillaglelkű mártír,
Te mesterünk, vezérszövétnekünk!

A megkoszorúzás után az ifjúság a Rákóczy indulót énekelte el s ennek hangjai mellett oszlott szét a közönség.

Ugyanily értelemben fejezte ki maga a kassai ifjúság is köszönetét a polgármester úrnak 22-én, az elbúcsúzás alkalmával, midőn a tanári kar vezetése mellett, zászlók alatt a városháza dísztermébe felvonult ifjúság hazafias dalokban fejezvé ki üdvözlését, éltette Kecskemét város polgármesterét, hatóságát és egész közönségét. Mire Kada Elek polgármester szokott ékesszólásával köszönve meg az elismerést, hazafias érzésre és munkára buzdította az ifjúságot.

A mig az ifjúság a kellemetlen időt járkalás, játék stb-vel agyonütni iparkodott, a tornaersenyre érkezett tanárok tisztelegtek városunk polgármesterénél Kada Elek úrnál. A tanári kar köszönetét is meleg szavakkal dr. Gerevich Emil kassai főreáliskolai igazgató tolmácsolta, ragyogó képet festvén Kecskemét város vendégszeretetének, kifejtette a tanárok háláját.

Vasárnap d. u. 5 órakor a kassai diákok ifjúsági hangversenyt rendeztek a kegyesrendiek tornaersenyében. Nem volt előre hirdetve, úgyszólván akkor keletkezett eszméje, mikor a vidéki tanárok, dr. Gerevich Emil igazgató vezetése alatt, tisztelegtek a főispánnál és polgármesternél. A kassaiak eleve hangversenyt akartak itt adni, de mert a vizsgálatok miatt nem jöhetett el az egész ifjúsági dalárda, előadásukat csak rögtönzészámba kívánták vétetni.

Hanem olyan szépen énekeltek és annyit, közben szavaltak is, hogy a nagyszámmal egybesereglett közönség nem győzött tapsolni. Bizony kár, hogy az esős időre való tekintettel, a helybeli három középiskola dal- és zenekarai nem szövetkeztek velük egy ifjúsági hangversenyre a színházban. Versenynap volt, lehetett volna kiszélesíteni művészeti téren is.

A kassaiak ezzel a vendég-ifjúság háláját akarták kifejezni a vendéglátó Kecskemét iránt. Programjukból legjobban tetszetek azok a darabok, a melyeket új zászlójuk felszentelésekor tartott hangversenyükön énekeltek.

A piaristák tornatermében a kassai főreáliskola növendékei által rögtönzött hangverseny műsora a következő volt:

1. Jelige. Koesler. Vegyes kar.
2. Király induló. Húber Károlytól. V. kar. harmónium kísérettel.
3. Diadal ének. Händel Frigyes. V. kar; harmónium kísérettel.
4. Nem hallottam soha... Csárdás kis kálapot... Népdalok. V. kar.
5. Vadászdal. Bäcker Ede. Férfikar.
6. Örömdal. Sacke Istvántól. Férfikar.

7. Karikaturák. Murai Károlytól. Dialog, előadták Béler Béla és Petrányi Miklós VIII. o. tanulók.
8. Bűvészeti előadás. Bemutatta: Stark Oszkár VIII. o. tanuló.
9. Béka hangverseny. Weber K-tól.
10. Óseink emléke. Huber K-tól.
11. Rákóczy induló. Goll Jánostól.

Este a vacsoránál tovább folyt az éneklés, a helybeli ifjúság is segített nekik, még pedig nemcsak a kassaiak asztalánál, hanem a többi vendéglőkben is. Beillett ez akár ismerkedési estélynek.

A disz-lakoma.

Hogy Kecskemét város közönsége mily őszinte rokonszenvvel és magasztos vendégszeretettel ölelte keblére, a tornaversenyre hozzánk érkezett kedves vendégeket, igazolta a Beretvás féle vendéglőben, a f. hó 20-án este rendezett disz-lakoma, melyet a törvényhatóság a tanügy bajnokainak tiszteletére adott.

A lakoma fényét emelte, hogy azon a tornaversenyre jött vidéki igazgatók és tanárok kivül résztvett nagyméltóságú Beniczky Ferencz főispán úr, ngs. Franciscs Norbert tank. főigazgató, ngs. Tóth József Pest-megye és Kecskemét város tanfelügyelője, az egész törvényhatósági tisztikar, élén ngs. Kada Elek polgármesterrel, az összes kecskeméti tanárok és tanítók és városunk egész intelligenciája.

A dús lakoma alatt mindvégig a legderültebb hangulat uralkodott, mit fokozott úgy a 38-ik Mollináry gyalogezred, mint az itt most letelepedett új cigányzenekar gyújtó, szép játéka.

De a nobilis társaság fesztelensége és a kötött barátság melegsége mellett legjobban hozzájárult a vig kedélyhangulat fölkeltéséhez Beretvás Pál vendéglős, kitünő izletes jó ételei és zamatos jó boraival.

Csakhamar megindult a toasztok árja is.

Nagyméltóságú *Beniczky Ferencz* főispán úr mondotta az első pohár-köszöntőt. Megemlékezve a lelkes ifjúságról, kiemelte a torna-ünnepélyek, mint az ifjúságot minden tekintetben nevelő intézménynek fontosságát. Poharát Ó Felségére a királyra üritette.

Utánna *Kada Elek*, szeretett polgármesterünk mondta el szónoki hévvel és erővel a következő szép beszédet:

Tisztelt Uraim!

Városunknak az utóbbi időkben többször nyílt alkalma arra, hogy falai között különböző társaságokat, vendégekként fogadhatott.

A vendégszeretet ősi erénye nem veszett még ki a mi keblünkől s így szeretjük hinni, hogy mindazok, a kik látogatásaikkal szerencsétlenné bennünket, azzal a meggyőződéssel távoztak körünkől, hogy Kecskeméten még hamisítatlan tisztaságában lehet élvezni a magyar barátságot.

Vendégeink között voltak honfitársaink és voltak számosan külföldiek is. Mindnyáját egyforma udvariasággal és szeretettel fogadtuk. Dehát uraim, mi tagadás benne, hogy vendég és vendég között még is csak van különbség s így nem hallgatunk el, hogy egyetlen egy vendéglátásnak se örvendett e város lakossága anynyira, mint a mostaninak, a mikor is az ország különböző részeiből több mint félezer magyar ifjú gyűlt itt össze azért, hogy egy nemes versenyben mérjék össze erejüket.

Uraim! Sokszor, több féle alakzatban tapasztaljuk, hogy van magyar kishitőség. Meggyőződésem szerint ennek a kishitőségnek itt kellett megszületni, ezen a róna tájon. Az a magyar kishitőség itt született a mi tájunkon, a hol a XIII. századbeli tatárság úgyszólván álmában fojtotta meg, a Duna-Tisza közti magyarságot; a hol a mohácsi vész után fölkerekedett török fergeteg ádáz módon végig söprött az itteni magyarságon és a hol a török kiveretés után beözönlött idegen hadak agyon kinták az isten csodás kegyelméből megmaradt maroknyi magyart.

Ha szállt fel az Istenhez magyar sóhaj, a legtöbb ennek a városnak környékéről szállt fel, mert a még ma is látható temédek templomrom hirdeti hogy hány ezer és ezer haldokló ember ajkán hangozhatott el itt az a keserves sóhaj: vége már a magyarnak!

De ha van erős magyar hit, a mint hogy van, mert lenni kell: hát annak az erős magyar hitnek is ez a tájék a bölcsője.

Ennek a tájnak lakossága nem elsánczolt várakból védte a tüzhelyet; nem rá pazarolt kegyekből szerezte meg a jólét eszközeit; nem egy téjjel mézzel folyó Kánaánban élvezte könnyű végét a munkának. A mi népünk nyíltan kitéve az ellenségnek, országútját képezve a vad hordáknak, érezve az elnyomatást, kintást, pusztítást, érezve a természet mostohaaságát: egy ezred év óta rá volt útalva arra, hogy szivére, eszére és karjára támaszkodva keresse a kenyeret és a boldogságot.

És mikor uraim ez az alföldi magyar tapasztalta azt, hogy a szivében élő önbizalom, akaraterő és a nemes törekvésekben lüktető vér által megacézózott kar izmai minden emberi és természeti ellenséggel szemben nemcsak megtudták menteni a végbuktástól, de előbbre is tudták vinni saját fáját; mikor ezek képessé tették arra, hogy minden betelepülő idegen fajt magába gyúrva, megmagyarosított szivben-lélekekben úgy, hogy ma, Kecskemét széles tájékán nincs egyetlen egy talpalatnyi föld, a melyről nem magyar nyelven szállna fel a magyarok Istenéhez az imádság: akkor uraim, ne csodálkozzék a világon senki azon, ha innen, Kecskemét tájékáról száműzve van a kishitőség és a szivekben helyet foglalt az az erős hit, hogy ez a föld, a melyet magyar szerzett, magyaré marad mindörökké; ne csodálkozzék senki azon, ha városunk czimerébe az a jelmondat van bevésve, hogy a hazafiság és becsületlen munkában bennünket soha sem magasság, sem mélység el nem rettent.

Erős a mi hitünk, hogy a mi soha el nem muló hazafiságunk a mi soha nem lankadó szorgalmunk fenn fogja tartani a mi fajunkat s ebben az erős hitben mily jól eső érzés, mily lélekemelő érzés az, hogy ma, itt látjuk szemünk előtt saját fiainkkal együtt az ország legtávolabb részeinek edzett ifjúságát, a jövő nemzedéket és öröm könnyes szemekkel, valóságos diadalmármorban úszva látjuk azt, hogy ez a szellemben és testben erős ifjúság, a jövő nemzedéke oly tulajdonságokkal rendelkezik, hogy jövő álmaink megvalósításában bizhatunk.

Ez a magyarázata annak uraim, hogy ha különbség van vendég és vendég között, hát akkor nekünk minden eddigi vendégeink között a mostaniak a legkedvesebbek.

A város lakossága nem képes önöket keblére ölelni és így nekem, mint a város polgármesterének jutott az a kedves feladat, hogy városom nevében istenhozottat mondva, legkedvesebb vendégeinkre üritsem poharamat.

A nagy hatást keltett beszéd után *Franciscs Norbert* tankerületi főigazgató emelkedett föl, a ki dicsérve városunk rohamos fejlődését, elismeréssel adózik kulturintézeteinknek. Tiltakozik a kishitőség ellen, mert Kecskemét kulturhaladása nem kishitőség szüleménye. Majd elismeréssel szól városunk közönségéről s a törvényhatóság nagyérdemű vezetőiről, azok áldozatkészségéről, eljárásuknak öntudatosságáról. Poharát emeli a főispán, a polgármester és a városnak minden egyes polgárára.

Dr. Horváth Ádám országgyűlési képviselő sajnálatát fejezi ki, hogy a kellemetlen idő miatt nem mutathatja ki Kecskemét város közönsége, hogy mily nagy tisztelettel és szeretettel viseltetik az ifjúság és vezetői iránt. Kecskemét város közönsége nevében az idesereglett tanári karra üriti poharát.

Dr. Nagy Mihály országgyűlési képviselő a tanárok fontos és nagy misszióját igaz melegséggel fejtegetvén, mivel a társaságban lévő tanárikarban ezen misszió megtestesülését látja, nem félti az ifjúságot; ellenkezőleg

örömmel tekint a jövő elé. Poharát emeli a magyar ifjúságra és a tanárikarra.

Dr. Szeless József Laukó Károly úrhoz szállva ügyesen fejti ki, hogy ő előtte már ugyan lekaszálták a rétet, de azért mégis csak talál valamit, a mit még nem énekeltek meg. Ő az ide gyűlt tanintézetek ifjúságára és tanáira különösen pedig az alföldi kedves szomszédokra emeli poharát.

Laukó Károly hosszasan fejtegeti a torna-ünnepély fontosságát. Megemlékezik a svájci tornászokról. Végül a felvidékieket élteti.

Dr. Gerevics Emil, a kassai főrealisk. igazgatója emelkedett azután föl, a ki remek nagy hatású beszédében, az alföld magyarságáról, annak vendégszeretetről szolt. Ők tudták, úgymond, hogy mikor Kecskemétre jönnek, itt magyar vendégszeretettel fognak találkozni. Örömmel jöttek hát ide, hogy megmutathassák ifjúságunknak a tiszta magyar hazafiságot, az igazi magyarságot és hazaszeretetet. De ők — mondja tovább — nem csak mint magyarok fogják elhagyni a várost, hanem mint tanfériak is, — látva Kecskemét város és lakosainak magyarságát, azt mintául vehetik. Egy német történész szerint „Mutassátok meg nekem valamely nemzet kulturális intézményét és én megfogom nektek mondani, hogy minő sors vár arra a nemzetre“. Ebben a városban is nemcsak magyar hazaszeretetet, hanem a magyar kulturhaladás gócpontját találtuk meg. Magunkkal visszük e város páratlan vendégszeretetének, hazaszeretetének, kulturai haladásának kedves, feledhetlen emlékeit. Ezek lelkesíteni fognak bennünket fontos hivatásunk teljesítésében. Nem lesz más feladatunk, mint-hogy ott fenn mindenkit magyarrá tegyünk. Élteti Kecskemét város törvényhatóságát s annak élén derék polgármesterét Kada Elek urat.

Szólt még *Mészáros János* ev. ref. lelkész, a ki az ifjúság testfejlesztése mellett különös gondot kíván fordítani arra, hogy ifjúságunk külsőségek, hivalkodó öltözet által ne méltelyeztessék meg.

Dr. Horváth Ádám egy második toasztjában *Franciscs Norbert* főigazgató és *Tóth József* kir. tanfelügyelőket élteti és bezárta a toasztok árját *Peryer József* igazgató, a ki jóízű humorral fűszerezve felszólalását, a magyar ifjúságra, a jövő reménységére üritette poharát.

Asztalbontás után még sokáig maradt a társaság, a helybeliek az ő kedves vendégeiket, a vidékiek Kecskemét város vendégszeretétét magasztalván.

A verseny.

(Június 21-én d u 3 órakor.)

Az éjjeli szél meggyérvén a felhőket, elállt az eső. Reggelre enyhült is a levegő, úgy hogy délelőtt fél 9-kor meg lehetett tartani a főpróbát a földmíves-iskola rétjén. Az ifjúságon kívül számos érdeklődő ment ki a külön vonaton és mindenkit meglepett a versenytér szépsége.

A műkert mellett elvezető csongrádi-út felől csinos diadalkapun (tervezte Balló Emil áll. főrealiskolai rajztanár) jutunk a versenytérre, mely vagy 200 négyszögletes terület. Tőlünk balra, a földmíves-iskola épületei előtt húzódnak el a tribünök, kényelmes ülésekkel, honnan az egész terület áttekinthető. A vasút felől széles, kanyargó út visz odáig. Tehát kétfelől is eljuthattunk a fentartott helyekhez. A tér hosszában a szergyakorlatokhoz való szerek, a tribünök előtt az oszlopok helyét jelző táblák, körök körül lengő zászlók jelezték a verseny körét. A térség jobb, vagyis északi oldalán az ingyenes közönség szorongott.

A versenypálya kitünően el volt készítve, látszott, hogy modern ember a város főmérnöke, *Kerekes Ferencz*, aki a több versenyen győztesen megfordult helybeli tornatanárok intencióit leleménnyel valóította meg. Ilyen jó pályája kevés vidéki városnak van mostanában.

A tribünök nemzetiszínű jelvényekkel, zászlókkal, továbbá fenyőágakkal voltak di-

szítve, melyeknek egyes csoportosítása Kiss Lajos ügyes műkertetést dícséri. A versenyter felső végén felállított diadalkapu 15 méter magas, 5 méter széles volt. Kivülről „Isten hozott”, belülről „Épség, erő, egyetértés” felirással.

A többi trübünök között méltósággal emelkedett ki középen a jury emelvénye. Zöldágakkal, zászlókkal impozánsan díszítve. Középpont a magyar korona képével. Mellette állott a harangjelző s az előtornász pódiuma, a ki a végzendő szabadgyakorlatokat onnan mutatta előre az ifjúságnak.

A közönség kocsin, gyalog, vasúton csak úgy özönlött kifelé s a tribünökön városunk szép hölgeit, ismert családait, civilt és katonát mind együtt lehetett látni. A vidéki tornászifjak felejthetetlen kép emléket vitték magukkal.

Sok nézője volt az ifjak gyülekezésének a ref. kollégium előtt s a tömeg egyre szaporodott a vasútig való kivonulás alatt. Szép látványt is nyújtott a sok fehér, csikos, színes tornaruha, sapka, iskolai zászló s a várakozástól felhevült ifjú arcz. deli és mégis könnyed tartás. A helybeli iskolák, Kassa, Szeged, Félégyháza, Rozsnyó, Körmezbánya, már itt kitüntek fegyelmükkel.

A katonai zenekar a versenyterén a jury páholyával szemközt várakozott a felvonuló ifjúságra s a mint az első zászló feltűnt a diadalkapuban, rázendített Nemesszeghy István főrealiskolai zenetanár „Tornaverseny-induló”-jára. Az ifjúság éljenek közt, szép rendben került meg a tért és állt fel szlopokba, mire Szent-Gyály Gyula, a városi zeneiskola igazgatójának vezénylete mellett elénekelt a Hymnust, mit mindenki állva s kalaplevéve hallgatott. Zene nélkül, kitűnően vezetve hangzott fel a magasztos dallam, sok dícséretet szerezve a jeles igazgatónak.

Pontban 3 órakor kezdődtek meg a szabadgyakorlatok s a közel 700 ifju olyan szabatosan, egyöntetűen, kedvvel végezte a karlókéseket, lépő s támadó állásokat, fej- és testmozdulatokat stb., hogy hosszan tapsolták és éljenezték őket. A jury helyesen cselekedett, midőn mindannyit dícséző oklevéllel tüntette ki. A kecskeméti főrealiskola eleganciájával, Kassa könnyedségével, a félégyházi gimnázium plasztikus mozgulataival, a kecskeméti piaristák frissességükkel, a kecskeméti ref. kollégium harmonikus összműködésével, a rimaszombatiak szemrevaló csapatukkal, a szegediek szép tartásukkal, Rozsnyó élénkségével, Szolnok válogatott csapatával, Losoncz katonás rendjével, Jászberény kiváló összetanultságával, Halas erőteljes föllépésével, Körmezbánya könnyű mozgásával, a félégyházi tanítóképző a kifejtett erővel, rá is szolgált a dícséretre.

A katonai rendgyakorlatokban hat intézet vett részt. Katonai vezényszóra sorakoztak, meneteltek, fordultak, hol egyik, hol másik vonult fel: de egyik sem mutatott annyi katonás rendet és magasfokú kiképzést, mint a kecskeméti áll. főrealiskola, mely első dícséretben részesült és a kassai főrealiskola, mely a második dícséretet nyerte. A halasiak és jászberényiek is tetszettek.

A szabadgyakorlatok kézi szerekkel igazi atletikai gyakorlatok. Buzogánnyal, vasbotal könnyedén végezni a mutatványokat, erős próbára teszi az ifjúság kitartását. A rimaszombatiak s a félégyházi gimnazisták ütemes lépésekkel, zene mellett végezték mutatványaikát. Első dícséretet kapott a rimaszombati prot. gimnázium, másodikat a kecskeméti piarista diákok, de a kecskeméti realiskola buzogánygyakorlatát is sok dícséret érte.

Megelevenült a kép az egyenként való versenyeknél. Diákok, nézők a maguk iskoláját, vendégeit biztatták s néha úgy körülfojták a juryt, hogy bajjal végeztette a tisztjét. Hát még a döntő küzdelemnél az aranyéremért. Ezt már a közönség sem várta helyén, úgy ellepte a versenypályát, hogy egész korzó lett odalenn. De mire ismét csoportgyakorlatok következtek, kivonult mindenki. Komoly rendezavarás nem történt.

Hétféle verseny folyt a pálya különböző helyein: futás, gátverseny, távolugrás, két magasugrás, sulydobás, kötélhúzás. Érmeket nyertek:

Futás. (V—VI. oszt.) Flóderer Sándor (kecskeméti főrealisk.) aranyérem. Lenhard Béla (kecskeméti főrealisk.), Grósz Márton (Szeged), Böhm Károly (Kassa), Stopon Kornél (félégyházi gimnázium), Nyirádi János (kecskeméti ref. főgimn.) ezüstérem. Hoffmann Mátyás (Losoncz), Bíró Bálint (Halas), Heller Győző (Körmezbánya), Katona Kálmán (Rimaszombat), Réti Elemér (Halas), Schummer Antal (félégyházi gimn.) bronzérem.

Gátverseny. (VII—VIII. o. 200 m., 3 gáttal). Petrovics Milevoj (Halas), aranyérem. Makray Árpád (Rimaszombat), Nics Lajos (Kassa), Maletaski György (kecskeméti főrealisk.), ezüstérem. Vadnai Gyula (Kassa), Vrabel István (kecskeméti főrealisk.), Vaka József (Rimaszombat), Szpornyi Elek (Rozsnyó) bronzérem.

Távolugrás. (V—VI. oszt.) Fehér Miklós (félégyházi tanítóképző), 550 cm., aranyérem. Weisz János (Körmezbánya), 480 cm., Turóczy Endre (félégyházi tanítóképző), 510 cm., Kocsák Sándor (kecskeméti piarista gimn.), 487 cm., Réti Elemér (Halas), 525 cm., Pénez Demeter (Jászberény), 492 cm., ezüstérem. Nósa István (kecskeméti piarista gimn.), 460 cm., Tóth István (Körmezbánya), 470 cm., Morvay Mihály (Szolnok), 430 cm., Menkina Lajos (Körmezbánya), 515 cm., Kovács Kálmán (kecskeméti főrealisk.), 494 cm., Holles Béla (Rimaszombat), 472 cm., bronzérem.

Sulydobás. (VII—VIII. oszt. 7 kgr. golyóval.) Tényi Gyula (félégyházi tanítóképző), 912 cm. j. + 755 cm. b., aranyérem. Kaffka Ferencz (kecskeméti piarista gimn.), 785 cm. j. + 655 b., Tápai Zsigmond (kecskeméti főrealisk.), 905 cm. j. + 720 cm. b., Mihály János (kecskeméti főrealisk.), 777 cm. j. + 683 cm. b., Unteriner Mihály (félégyházi gimn.), 894 cm. j. + 752 cm. b., ezüstérem. Bohn Fülöp (félégyházi gimn.), Stanizsan Rudolf (kecskeméti ref. koll.), Zsiros Károly (Körmezbánya) Sallay János (félégyházi gimn.), Zana Ferencz (kecskeméti ref. koll.), bronzérem.

Függőszekés. (VII—VIII. oszt.) Kohn Sándor (Losoncz), aranyérem. Batta Pál (Rimaszombat), Privitzer György (Szeged), Győri György (Rimaszombat), ezüstérem. Fenyves Ödön (Kassa), Stauber Nándor (kecskeméti főrealisk.), Moesz Géza (Körmezbánya), Burgner Artur (Halas), bronzérem.

Magasugrás. (V—VI. oszt. 110 cm. feljebb.) Holles Béla (Rimaszombat), 155 cm., aranyérem. Weisz János és Menkina Lajos (Körmezbánya) Pósa Péter (Rimaszombat), Tóth István (Körmezbánya), ezüstérem. Stern Béla (kecskeméti főrealisk.), Palesco Jenő (Szeged), Mészáros Zoltán (Szeged), Szabó Lajos (Kassa), Schwarcz Ármán (Kassa), bronzérem.

Magasugrás. (VII—VIII. oszt.) Szabó Lajos (Rimaszombat), 158 cm., aranyérem. Petrányi Miklós (Kassa), Maletaski György (kecskeméti főrealisk.), ezüstérem. Wagner János (Losoncz), Tápai Zsigmond (kecskeméti főrealisk.), Velzer Alajos (kecskeméti főrealisk.), bronzérem.

A futás és kötélhúzás, mint veszedelmessé válható bravourkodásokra csábítók, jövőre talán elmaradhatnak az iskolák tornaversenyéből. A training elszigazza az ifjakat, maga a verseny pedig egészen kiforgatja őket valójukból. Vagy vegyenek kisebb távolságot. A kecskeméti versenyfutások s a kötélhúzásban a kassaiak és körmezbányaiak túlfeszített erőpróbája épen nem gyarapíták az iskolai sport híveit.

A kötélhúzásban elismerő oklevelet nyertek: a félégyházi gimnázium, a félégyházi tanítóképző, a kecskeméti piarista gimn., a rimaszombati prot. gimn., a kassai és körmezbányai realiskolák (bár holt versenyük volt) s kecskeméti áll. főrealiskola. Az iskolák igen helyesen, úgy voltak összeválogatva, hogy felvidékiek felvidékiekkel, alföldiek alföldiekkel küzdöttek.

Az idő már előre haladván, a szertornázás és a játékok gyors egymásutánban következtek. Tizenöt helyen, négy szeren folyt a tornázás 10—10 tagú csapatokkal. Itt minden iskola kap elismerő okmányt, mert mutatványaik igazán szépek voltak. Emléktárgyak, pénzdíjak is érkezők a bizottsághoz, a jury ezeket a szertornázásban résztvevő intézetek közt osztotta fel. A helybeli három középiskola

kap 10—10 koronát, Rimaszombat a tanker. kir. főigazgató úr díszes ajándékát, két bronz sportszobrot az irodába, Halas sárgaréz irókészletet, a helybeli jót. nőegylet ajándékát, Körmezbánya kina-ezüst tintatartót, Kassa aranyórát, a helybeli izr. nőegylet ajándékát, Szeged 10 koronás aranyt s ezüst dohányszelencét, a tanker. kir. főigazgató ajándékát, Rozsnyó 2 drb. 10 koronás aranyt, Jászberény és Szolnok egy-egy 20 frankos aranyt, Losoncz Petőfi költeményeinek millenniumi kiadását jutalomkönyvül, Félégyháza tanítóképző „Ezer népdal” cz. könyvet ugyanannak.

A játékok közül a labdajátékok tetszettek leginkább, de mert va' amennyien ügyeskedtek s a közlő vonat fűtője sem nógatta távozásra a közönséget, a mi legbiztosabb jele volt az érdeklődés fölkeltésének. Dícséző oklevelet kaptak: a félégyházi gimnázium, a kassai főrealiskola, a helybeli három középiskola, Körmezbánya és Rozsnyó.

$\frac{1}{2}$ volt, mire az ifjak ismét sorakoztak és zeneszó mellett, zúgó éljenek közt átvonultak a szomszéd műkertbe, hol a díjak kiosztása s az ifjúság mulatozása ment végbe.

A verseny sok látóival, érdekes rekordjaival általános tetszésben részesült. A rendezés semmi kívánni valót sem hagyott, mi a verseny bizottság de főképp Holosnyay Ambrus, Dezső Lajos és Kiss Béla tornatanárok ügybuzgó fáradozásainak eredménye. A versenyek juryje lelkiismeretesen, odaadással végezte fáradozó feladatát, miben elnökei Beniczky Ferencz főispán önm., Franciscs Norbert tanker. kir. főigazgató, Kada Elek polgármester, Kovács Antal piarista, versenytitkár s a katonatisztek jártak elől jó példával.

Díjak kiosztása, mulatság a műkertben

A verseny után a jury elnöksége is a műkertbe vonult. A fenmaradt (esetleges holtversenyekre tartogatott) ezüstérmeket az egyes iskolák éremgyűjteményei számára emlékül küldeni határozta. A kimaradt bronz-érmeket, a helybeli három középiskola kapja, tornászai közt leendő kiosztásra, kettőt Kassa vitt el, viszonzásul szép hangversenyükért. Elismerését nyilvánította az elnökség, a „Tájékoztató” füzet összeállításáért is, mert ilyen áttekinthetőleg és kimerítőleg szerkesztett vezérfonal nem volt még egy ifjúsági versenyénél sem.

Kiosztás előtt nmélt. Beniczky Ferencz főispán fejezti ki örömet, a szép verseny fölött, melynek jutalmát az ő kezeiből veszi ime az ifjúság. Ngos. Franciscs Norbert tanker. kir. főigazgató meleg szavakban köszönte meg a főispánnak a jury bölcs vezetését, szerencsésnek mondva Kecskeméti, melynek ily kiváló főispánja van és gratulálva a főispánnak, a kit ily önfeláldozó városi tisztikar és közönség támogat üdvös működésében. Élteti Kecskeméti, mely ilyen sikerült versenyt rendezett, példát a következőknek.

Riadó éljen volt rá a felelet. Kovács Antal versenytitkár felolvasta a nyertesek neveit, kiknek a főispán tűzte fel az érmeiket, miközben dr. Nagy Mihály orsz. képviselő a következő beszédet mondta:

Tisztelt Uraim!

Régi, megdönthetetlen igazság, hogy a társulás és nevelés az emberrélel egyik legelső kelléke; az ember társas életre van teremtve, s hogy a társas élet az a mező, melyben az ember Isten rendelése folytán erkölcsi és anyagi kötelmeit a közjó érdekében teljesíteni tartozik. E magasztos kötelességek teljesítése által különbözik az ember a természet többi szerves és szervetlen lényeitől; de különbözik főleg abban is, hogy nem ösztönszerűleg él, mint amazok, hanem mozgásának, törekvésének egy magasabb etikai (erkölcsi) célja van, mely bevilágítja, megnemesíti lelkét, ez a cél az erkölcsi eszmék szolgálata, diadalra juttatása; eszköze pedig ennek: a tudomány és a vallás.

Tanulás, folytonos önművelődésre törekvés emeli ki az emberi lelket a mindennapiasság sorából egy ideális, magasabb

légkörbe, amelyben embertársaink becsülése, szeretete kezdődik; ahol: „a szeretet, engedelmesség és tisztelet az emberi családi kört is megszentelik, s a vallással egyrangra emelik; család és vallás az a kettős kapocs, mely az emberi élet természeti és erkölcsi oldalát, annak egész mélységét és magasságát befogja, felöleli. . .“

Mennél inkább törekszünk a természet és törvényeit szorgalom és kitartással kifürkészni, hatalmunkba hajtani: annál inkább kiemelkedünk a primitív ember egyoldalúságából, korlátoltságából, — s közeledünk a műveltebb lelkeket leginkább gyönyörködtető legmagasabb ideál, — az *igazi boldogság — felé!* Ez a szabadság ugyan minden emberi lénynek vele született joga, — de ezt a jogot igazán csak akkor tudjuk becsülni, akkor tudunk érte rajongani, ha ezt nem kizárólag önnön jogunk, — hanem a társadalom közkincsének tekintjük.

Tudják-e ifjú barátaim, mi az a szabadság! Megmondom egész röviden; az az erő, mely önuralomra s ekkép mások jogainak tiszteletben tartására tanít; az a hatalom, mely a társadalomban élő embereket közös összetartásra ösztönzi, egymás szeretetére készíti, s a közösen lakta föld — édes hazánk fenntartására kötelez, melyért apáinknak annyi vére folyt, a szabadság az a nap, mely nemzeteket fenntart beláthatatlan időkre.

Isten az embert szabaddá teremtette akkor, midőn saját képmására megalkotta! Az emberi szabadságjogok tehát isteni eredetűek, melyeket az embereknek csak fenntartani meg védeni kell, megvédhetjük pedig azért, ha cselekvényeinket az erkölcsi és jogi törvények szerint irányítjuk. A vallás és szabadság tehát nem ellentétes, hanem egymást átölelő, kiegészítő fogalmak. Az igazi vallásosság az az erő, mely a szép és fenséges iránti szorgalmat felkelti, a jó és rossz közötti különbség megismerésére vezet s lelkünket a mindennapi anyagiasság világából az eszményi régiókba vezeti, a vallás az a láthatatlan szárny, melyen érzelmeink, gondolataink felemelkednek oda: „a hova a bölcs lángesze föl nem ér“: az Isten fogalmához, ahol a háborgó, tévelygő, kételkedéssel telt lélek megnyugvást lel. Amint a gyermeknek anyára, illetve szülőkre: ép úgy a léleknek Istenre van szüksége; az Istenhez pedig a hit tanításai és igazságai vezetnek csak, aki Istenben nem hisz: annak lelke sivár, terméketlen marad, — hasonló a büzhödt mocsárhoz, melyben semmi szerves meg nem él. — Hit nélkül sem ember, sem társadalom avagy állam nem élhet, sem fenn nem állhat.

Tanuljanak, tapasztaljanak tehát mentül többet, ifjú barátaim, mert csak az ész világánál ismerhetők fel az igazi szép és nemes eszmék, csak úgy szereznek örömet szerető szüleiknek és a magyar társadalomnak, melynek Önökre, mint igaz magyar emberekre oly nagy szüksége lesz, üzzék továbbra is a testgyakorlás nemes sportját, hogy testi erejük is fejlődjék, mert csak „ép testben lakik ép lélek“. — Vessék szívükbe mélyen a vallás tanítását, ne feledjék, hogy a régi görögök és rómaiak is a test ápolása és folytonos edzése folytán lettek ugyan az akkori kor legvitézesebb katonái s hódították meg az egész világot, — de hatalmuk összeomlott, összetört, mert nem volt igazi vallásuk, helyesebben letértek az erkölcs és vallásosság mezejéről.

Vértezzék fel Önök — a testi erő ápolásán kívül, — lelküket is a tudás és vallásosság egyedül nemes fegyverével, lelkesedjenek az erkölcsi igazságok s a szabadságért s akkor ércznél keményebb alapon helyezük édes hazánk Magyarország második évezredés talpkövét, melyet semmiféle idegen hatalom, de még a pokol kapui sem döntheti meg. Isten éltesse, vezérelje a magyar ifjúságot, mint édes hazánk, szabadságunk jövő oszlopait.

Éljenek!!

Czélszerűnek látjuk ezek után az egyes intézeteket szerzett kinüntetések száma szerint a következőképen osztályozni:

I. A kecskeméti állami főreáliskola:

1. a szabadgyakorlatok, szép, praecis kiviteléért elismerő oklevelet,
2. a katonai rendgyakorlatok pontos, szabatos keresztül vitéléért első osztályú elismerő oklevelet,
3. a szertornázás és játékokban kifejtett ügyességéért elismerő oklevelet,
4. egy arany érmet,
- 5—9. öt ezüst érmet,
- 10—15. hat bronz érmet,
16. a kötélhuzásért elismerő oklevelet,
17. egy emlék jutalmat.

II. Rimaszombati egyes. prot. főgymnázium:

1. a szabadgyakorlatok szép és praecis kiviteléért elismerő oklevelet,
2. a szertornázás és játékokban kifejtett ügyességéért elismerő oklevelet
3. A vasbotokkal rendezett szabadgyakorlatokért első osztályú elismerő oklevelet,
4. 5. két aranyérmet,
6. 7. 8. 9. négy ezüst érmet,
10. 11. 12. három bronz érmet,
13. a kötélhuzásért elismerő oklevelet és végül,
14. egy emlék jutalmat.

III. Kassai állami főreáliskola:

1. A szabadgyakorlatok szép és praecis kiviteléért elismerő oklevelet,
2. a szertornázás és játékokban kifejtett ügyességéért elismerő oklevelet,
3. katonai rendgyakorlatok szép keresztül vitéléért második osztályú elismerő oklevelet,
4. 5. 6. 7. négy ezüst érmet,
8. 9. 10. 11. négy bronz érmet,
12. a kötélhuzásért elismerő oklevelet,
13. egy emlék jutalmat.

IV. Kőrömczányai áll. főreáliskola:

1. A szabadgyakorlatok szép és praecis kiviteléért elismerő oklevelet,
2. a szertornázás és játékokban kifejtett ügyességéért elismerő oklevelet,
3. 4. 5. négy ezüst érmet,
6. 7. 8. 9. 10. öt bronz érmet,
11. a kötélhuzásért elismerő oklevelet,
12. egy emlék jutalmat.

V. Félégyházi főgymnázium:

1. A szabad gyakorlatok szép és praecis kiviteléért elismerő oklevelet,
2. a játékokban kifejtett ügyességéért elismerő oklevelet,
3. 4. két ezüst érmet,
5. 6. 7. három bronz érmet,
8. a kötélhuzásért elismerő oklevelet,
9. egy emlék jutalmat.

VI. Halasi ev. ref. főgymnázium:

1. A szabad gyakorlatok szép és praecis kiviteléért elismerő oklevelet,
2. A szertornázás és játékokban kifejtett ügyességéért elismerő oklevelet,
3. egy arany érmet,
4. egy ezüst érmet,
5. 6. 7. három bronz érmet,
8. egy emlék jutalmat.

VII. Kecskeméti kegyesrendi főgymnázium:

1. e szabad gyakorlatok szép és praecis kiviteléért elismerő oklevelet,
2. a szertornázás és játékokban kifejtett ügyességéért elismerő oklevelet,
3. a vasbotokkal rendezett szabadgyakorlatokért másodosztályú elismerő oklevelet,
4. 5. két ezüst érmet,
6. egy bronz érmet,
7. a kötélhuzásért elismerő oklevelet,
8. egy emlék jutalmat.

VIII. Félégyházi tanítóképző intézet:

1. a szabadgyakorlatok szép és praecis kiviteléért elismerő oklevelet,
2. a játékokban kifejtett ügyességéért elismerő oklevelet,
3. 4. két arany érmet,
5. egy ezüst érmet,
6. kötélhuzásért elismerő oklevelet,
7. egy emlék jutalmat.

IX. Szegedi állami főreáliskola:

1. a szabadgyakorlatok szép és praecis kiviteléért elismerő oklevelet,
2. a szertornázás- és játékokban kifejtett ügyességéért elismerő oklevelet,
3. 4. két ezüst érmet,
5. 6. két bronz érmet,
7. egy emlék jutalmat.

X. Losonci állami főgymnázium:

1. a szabadgyakorlatok szép és praecis kiviteléért elismerő oklevelet,
2. a szertornázás- és játékokban kifejtett ügyességéért elismerő oklevelet,
3. egy aranyérmet,
4. 5. két bronz érmet,
6. egy emlék jutalmat.

XI. Kecskeméti ev. ref. főgymnázium:

1. a szabadgyakorlatok szép és praecis kiviteléért elismerő oklevelet,
2. a szertornázás- és játékokban kifejtett ügyességéért elismerő oklevelet,
3. egy ezüst érmet,
4. 5. két bronz érmet,
6. egy emlék jutalmat.

XII. Jászberényi állami főgymnázium:

1. a szabadgyakorlatok szép és praecis kiviteléért elismerő oklevelet,
2. a szertornázás- és játékokban kifejtett ügyességéért elismerő oklevelet,
3. egy ezüst érmet,
4. egy emlék jutalmat.

XIII. Rozsnyói kath. főgymnázium:

1. A szabadgyakorlatok szép és praecis kiviteléért elismerő oklevelet,
2. A szertornázás és játékokban kifejtett ügyességéért elismerő oklevelet,
3. egy bronz érmet,
4. egy emlék jutalmat.

XIV. Szolnoki állami főgymnázium:

1. A szabadgyakorlatok szép és praecis kiviteléért elismerő oklevelet,
2. A szertornázás és játékokban kifejezett ügyességéért elismerő oklevelet,
3. egy bronz érmet,
4. egy emlék jutalmat.

Ezek szerint kiosztott 7 arany érem, 26 ezüst érem, 32 bronz érem, 39 elismerő oklevél és 14 db. emlékjutalom tárgy.

A nyerteseket tanuló társaik vállukra emelték és sapka-dobás, éljenzés közt vitték asztalukhoz. Mert minden iskola asztalt foglalt, a hol felszolgálták nekik a szikrai kirándulásra szánt gulyás-húst és bort. A műkerti vendéglős alig tudta kiszolgálni a sok ifjút, a versenytér buffetjét már jobban ellátta. A korán elutazó iskolák inkább a városba jöttek és szokott helyükön vacsoráztak.

Ezalatt a táncsteremben megszólalt a cigányzene, fiatal leány volt künn elég, úgy hogy csakhamar megindult a tánc és folyt hévvel éjjel utánig. Bizony nem látszott meg sem tánczoson, sem tánczosnőn, hogy jó részük még nem vacsoráztak. Lassan-lassan még is mindenki kikapta a porcióját, kevésbé a felnőttek, a kik hamar végére jártak a műkerti élestartnak. Hanem azért a jókedv nem szűnt. Ének, dob és trombitaszó mellett vonult be az utolsók csapata.

Kár, hogy vendégeink a műkertet csak este láthatták. Még jobban sajnálták a szikrai kirándulás elmaradását, mert égtek már a vágytól, hogy megláthatják a történelmi nevezetességű alpári sikot, a hol honszerző Árpád hadai megvittak Zalánna. De még egy nappal nem lehetett már megtoldani a programot.

A vigalmi bizottság volt az egyetlen, melynek ilyenformán jelentékenyebb szerepe nem jutott. Pedig olyan szép tervei voltak a Szikrával.

Az elutazás.

Kedden kora reggel, délben és az első délutáni vonatokkal haza indultak tornász-vendégeink. Reggelit, villásreggelit és ebédet kapott még mindenik, mert a város gavallérosan látta el a távozókat is.

Számosan kísérték ki őket a vasúthoz, a hol lelkes „Isten hozzád!” és „Viszontlátásra!” kiáltások közt bucsúztunk. A milyen szívélyes volt a fogadtatás, olyan volt az elválás is. Mert elmondhatjuk vendégeinkről, hogy nagy mértékben megszerettették magukat s a helybeli diákság sem vitte el őket korcsmázni, dorbézolni. Látszott a tornász ifjakon, hogy tudják, sok szem néz reájuk, ép azért illedelmesen viselkedtek. Nem kellett, hogy mindig tanár legyen a sarkukba, megvoltak ők szépen magukban is. Az itteni időzéstől el voltak ragadtatva.

A vendég-tanárokon meglátszott, hogy a közművelődésnek modern műveltségű apostolai, a kikkel érintkezni élvezet. Ez az ünnepség a tanári tekintély emeléséhez is jelentékenyen közrehatott. Így tehát kellemes reá visszaemlékezni mindnyájunknak.

*

Elmultak a zajos napok és nem hagytak maguk után semmi kellemetlen utó-ízt. Hogy ez így történhetett, az a rendezésben közreműködött tényezők buzgó, lan-kadatlan fáradozásainak köszönhető. Első sorban *Kada Elek* polgármesternek és a városi tanácsnak, *Francsics Norbert* tanker. kir. főigazgatónak, a kik itt és Budapesten intézték a rendezés nagy munkáját. De sikerben osztályosaik a helybeli bizottságok, a melyek a legapróbb részletekig kidolgoztak mindent. Hogy az elszállásolás, kalauzolás és ellátás ilyen mintaszerűen folyt, az a *Nagy Ferencz* tanár és *Perger József* igazgató elnöklete alatt működő bizottságok, meg a helybeli tanítótestület tagjainak érdeme, vegyék ki ők is megillető részüket a dicséretből. A verseny sikerét derék tornatanárainknak köszönhetjük, mit még fokozott a jury kifogástalan működése; meglátszott, hogy szeretett főispánunk, *Beniczky Ferencz* ő nmélt. vezeti működését. A katonaság sem vonta ki magát. Es a város közönsége is részt kérhet a sikerből, mert áldozatkészségével lehetővé tette, hogy itt ilyen fényes kerületi tornaverseny lefolyhatott.

Közgyűlés.

A város törvényhatósági bizottsága folyó hó 23-án tartotta Beniczky Ferencz főispán úr őnméltósága elnöklete alatt rendes havi közgyűlését, melyen a napirendre tűzött tárgyak a következőképp intéztettek el:

1. Kada Elek polgármester úrnak a közigazgatás f. évi május havi állapotáról előterjesztett jelentését a közgyűlés tudomásul vette.

2. A napirendet megelőzőleg Kovács István bizottsági tag a Pestm. Hirlapban megjelent, a tanács és kapitányi hivatal tekintélyét sértő cikkeket jelent be, s írásban azon indítványát terjeszti be, hogy: fejezze ki a közgyűlés megvetését a Pestm. Hirlap iránt s annak szerkesztőjétől minden jótéteményt vonjon meg. Mivel az indítvány kellő időben nem nyújtott be, annak tárgyalására a jövő havi közgyűlés tűzött ki.

3. Kovács Antal bizottsági tag azon interpellációja, hogy a külvárosokban levő csatornák tisztítására kellő gond fordíttassék, kiadatott a városi tanácsnak.

4. Olvastatott Wlassich Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter következő távirata:

„Valóban nagyon sajnálom, hogy az ifjúsági tornaversenyen nem lehetek jelen. Ez úton mondok köszönetet a város közönségének, a mely a szép magyar Alföldön mindig nagy áldozatkészséggel támogatta

nemzeti közművelődésünk ügyét és a magyar ifjúságot most is oly szeretettel fogadja.
Wlassich Gyula.*

A bizottsági közgyűlés a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr ezen meleg hangú s a tanügy és ifjúság iránt érzett őszinte szeretetről tanúskodó elismerő távirati sorait tudomásul véve, sajnálatának ad kifejezést, hogy Ő Nagyméltóságát a város egyszerű és igénytelen, de a tanügy iránti lelkesedés ott-honát képező falai közt nem üdvözölhette. — Ezért a közgyűlés Ő Nagyméltóságához intézendő feliratban ad kifejezést ama mély hálának, melyet a város közönségében az elismerő szavak keltenek, s egy alkalommal a közönség köszönetét nyilvánítja arra nézve, hogy Ő Nagyméltósága intézkedése által a kerületi tornaverseny szép ünnepélyének a város falai közt történt lefolyását lehetővé tenni méltatott.

Kapcsolatban a város közönsége köszönetet mond mindama tanintézeteknek, azok tanárainak és ifjúságának, úgyszintén a szervező és egyéb bizottságok tagjainak, kik részvételeük és fáradozásaik által az ünnepély sikerét előmozdították, s megbizsa a város tanácsát az iránt, hogy a közönség eme köszönetét az illető helyeken megfelelő módon tolmácsolja.

5. Kada Elek polgármester úr Pátkai Lajos bizottsági tagnak a múlt havi közgyűlésen tett interpellációjára előterjeszti, hogy beigazolt tény, hogy Csösz László rendőrbiztos mintegy 300 darab értesítést vett át dr. Nagy Mihály országgyűlési képviselő úrtól, publikálás végett s azokat rendőrök által széthordatta, mivel azonban az értesítések kihordása őket hivatalos kötelezettségükben nem gátolta s ezt szivességből tették, — polgármester úr elégségesnek látta Csösz rendőrbiztosot meginteni, s a szolgaszemélyzetet ily magáuszolgálatok teljesítésétől eltiltani. Ezen választ a közgyűlés, az interpellálóval együtt helyeslőleg tudomásul vette.

6. Saxlehner András budapesti belga kir. tiszteletbeli főkonzul működhetése tárgyában kelt kereskedelemügyi miniszteri értesítés tudomásul vétetett.

7. De Locare fiúmei francia konsul működhetése tárgyában kelt kereskedelemügyi miniszteri leirat tudomásul vétetett.

8. Debreczen sz. kir. város közönségének átirata folytán a közgyűlés a magyar katonai iskolák fölállítását és kifejlesztését célzó törvényjavaslatok benyújtása alkalmából a m. kir. miniszterelnök úrhoz üdvözlő felirat fölterjesztését egyhangulag elhatározta.

9. Olvastatott a honvédelmi m. kir. miniszter leirata, melylyel a magyar katonai intézetekben egy pár alapítványi hely létesítésére szólítja fel a várost. Ehhez képest a közgyűlés elhatározta, hogy a négy éves hadapród-iskolák részére négy helyet alapít olyképp, hogy az első évben 200, a másodikban 400, a harmadikban 600, a negyedikben 800 frtot fizet, miután pedig azontúl mindig 800 frt lenne a város terhe, akkor egyszerűsmindenkorra 20,000 frt alapítványt tesz a város, olyképpen, hogy a törvényhatóságnak ajánlási, illetőleg bemutatási joga mindenkorra föntartassék.

10. Csanádvármegye közönségének az adótörvényeknek progresszív-rendszer alapján leendő reformjára vonatkozó átiratát, mert a törvényhatóság ebben a tárgyban már külön fölterjesztéssel élt, egyszerűen tudomásul veszi.

11. A közigazgatási bizottságnak a város területén levő erdők múlt évi állapotáról szóló jelentését a közgyűlés is tudomásul vette.

12. A közgyűlési, tanári és bizottsági termeknek, valamint a főispáni és polgármesteri helyiségekben a villanyvilágítás folytán szükséges csillárok és falikaroknak Arkay budapesti műlakatos által 3384 frt költségvetéssel betervezett munkálatokra vonatkozó ajánlatát a közgyűlés elfogadván, annak elkészítését elrende'i.

13. A városi tanácsnak az iparkamarai illeték-számadások megvizsgálásáról szóló jelentését a közgyűlés tudomásul vevén, a pénztárnok és ellenőrnek a szokásos felmentést megadta.

14. Ugyancsak tudomásul veszi a közgyűlés a bugaczmónostori adószámadások, — a kutyaadóról vezetett 1896. évi pénzt, számadások — és a hadmentességi díjakról 1896. évben vezetett számadásokról szóló jelentéseket.

15. Blaskovics Sándor napidijas irnoknak, a ki július hó 1-én 30 évi szolgálat után öreg-sége miatt a várostól távozik, hosszas szolgálata méltánylásul elismerését nyilvánítván, neki egyszersmindenkorra 500 forintot szavaz meg.

16. A népiskolai igazgatói teendők föl-szaporodása folytán a községi iskolaszék az igazgatói teendőket ketté választotta: míg Páthy Károly igazgató a felügyeletet gyakorolja, addig Kerekes József, helyettes igazgató czimvel az adminisztratív és írásbeli teendőkkel megbízván, részére a közgyűlés tiszteletdíjúl 200 frtot szavaz meg.

17. A közgyűlés a gazdasági ismétlő iskolák mikénti létesítése tárgyában a tanács azon javaslatát, hogy a gazdasági szakoktatás a tanyai iskolákban fokozatosan létesíttessék, elfogadván, a miniszterium által hirdett kurzusra Finciczky József alpári, Virágh László ballószegi és Tajcsik Ferencz pusztaszeri tanítók küldetnek ki.

18. A vallás- és közoktatásügyi miniszter azon felszólítására, hogy tegyen a város ajánlatot, hogy egy itt létesítendő tanítói árvaház fölépítéséhez mivel járul, a közgyűlés elhatározza, hogy a Kecskeméteu 240 árva részére felállítandó árvaház részére ingyen telket és egy millió téglát készséggel ajánl föl.

19. Az 1896. évről készített árvapénztári mérleg és számadások megvizsgálatván, a közgyűlés tudomásul veszi s a pénztárnok és ellenőrnek a szokásos fölmentést megadja.

20. Egerszegi Gy. hivataloszolgá munkaképtelensége folytán a város szolgálatából távozván, részére 280 frt végkielégítés szavaztatik meg.

21. Az üresedésben levő könyvmdavezető állásra 3 pályázó közül Kónya Imre ideiglenes könyvmda-vezető egyhangulag megválasztatott.

22. A város házi és javadalmi pénztárnai által kezelt alapokról 1896. évre vonatkozó számadások megvizsgálatván, elfogadtatnak s jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz fölterjesztetnek.

23. A városi műkert mikénti kezelésére vonatkozólag a közgyűlés elhatározta, hogy az ezen állással járó kötelezettségeket ketté választja s egy a műkerten felügyelő főker-tészi és egy a városi sétányokat és tereket gondozó 600 frttal javadalmazott segédkertészi állást rendszeresít s ehhez képezt a

pályázat kiírásával a városi tanács megbízott.

24. A Strázsahegy körüli ballószegi földek és a Gyapjas Mihály által fölkerült X. t. 12. sz. a. üres telek eladása elhatározatván, 30 napi kihirdetési határidő után az iratok a jóváhagyás kieszközölése végett a belügyminiszteriumhoz fölterjesztetni rendeltetnek.

25. A mérnöki hivatalnak, illetőleg a tanácsnak a Szent-Háromság-tér, a Mezei-útcza belső része és a Trombita-útcza szabályozására vonatkozó javaslata elfogadtatott.

26. Szalkay Bálint számtiszt részére két havi szabadságidő engedélyeztetett.

27. Tormássy Ferencz őröknek katonai szolgálatra történt behivatása folytán egy évi szabadságidő engedélyeztetvén, ezen időre a helyette alkalmazandó díjok fizetésének levonásával részére havi előleges részletekben fizetendő 335 frt utalványoztatott.

28. A színügyi bizottság szervezetéről szóló — s lapunkban már ismertetett — szabályok elfogadtatván, a színügyi bizottság megalakítására a jövő havi közgyűlés kiűzetett.

Kecskemét a honvédtisztképzőnek.

Kecskemét város törvényhatósági bizottsága nagyméltóságú Beniczky Ferencz főispán úr elnöke alatt f. hó 23-án tartott közgyűlésében egyhangúlag elhatározta, hogy a magyar kormányt, a honvéd nevelő és képző intézetekre vonatkozó javaslat beterjesztése alkalmából feliratilag üdvözlí; egyszersmind a honvédelmi m. kir. miniszter leirata folytán nagy lelkesedéssel kimondotta, hogy a honvéd hadapród-iskolák részére évi 200 frttal javadalmazott négy alapítványt tesz, s ennek megfelelőleg 20,000 frt alapítványi összeg lefizetését határozta el. Így tehát Kecskemét város törvényhatósága az első, mely a honvéd hadapród-iskolák részére alapítványt tett, ami annál inkább elismerésre méltó, mert a megszavazott összeg igen jelentékeny. Ezzel kapcsolatban a közgyűlés a honvédelmi miniszterhez külön üdvözlő felirat felterjesztését rendelte el.

Igen érdekesnek tartjuk ezuttal közölni a „Nemzet” folyó hó 25-diki számában erre vonatkozó vezércikkének következő kifejezéseit: „A tiszta, tösgyökeres magyarság egyik legnevezetesebb emporiuma, Kecskemét th. város ragadta magához a kezdés dicsőségét s négy alapítványi kreálását határozta el közgyűlésén. Teljes értéke, magasfokú erkölcsi becsé szerint méltányolván ezt a nagylelkű, nemes eredményt, úgy gondoljuk, bizvást iktathatjuk azt napjaink szürke krónikájába föl-emelő, lelkesítő mozzanat gyanánt, azon erős meggyőződésünk kifejezése mellett, hogy Kecskemét a magyarság városok és vármegyék hazafias áldozatkészségének most megnyílt dicső vetélkedésében csak az időrend szerint való elsőséget vindikálja magának az érületben, munkás jóakarásban és gyors cselekvésben egyenlők között... Kecskemét példája s az utána bizton következő nagylelkű tények hosszú sorozata minden kétséget eleve lefegyverez.

Igaz hazaszeretettel, a magyarságnak őszinte és korlátlan kultuszával lelkünkben merjük hinni, megfogadni, hogy az máskor is, mindig így lesz, valamikor igazi, nagy nemzeti célok fordulnak a magyar társadalmi erő támogatásához.”

Magyarországi időjárásról följegyzések.

— Hanusz István. —
Folytatás.

1662. A Magas-Tátra tavaiból megeredt vizáradás augusztus 12-én nagy pusztításokat okozott Kézsmárk és Béla városokban. (Századok 1897. 414.)

1664. Augusztus 1. péntek. A szent-gotthardi csata napja forró volt; délután megeredt

a Rába forrásvidéke felől előnyomuló nagy zápor és földagasztotta a folyókat, a Lapinoc és a Rába elszakgatták hidjaikat. (Kath. Szemle 1894. 697, 703—704, 710.)

1666. A nagy szárazság az egész országban nagy drágaságot okoz. (Milhoffer S. Talajkimerülés 509.)

1676. június 20. Enyeden oly árvíz, melyhez hasonló sem azelőtt, sem azóta ez ideig nem volt; rettenetes nagy víz jött fel Enyed felől, egy vagy legfeljebb két tyúkmony sültig, írja Czegei Vass György, mind eltelének házak pinczék úgyannyira, hogy az ház hétéra szakadtak az emberek, — egy része az víznek szokott helyén folyt, az szélyi pedig az búza piacznál, a mely kis szoros vagy, ott folyt által egyenesen az piac felé. (Monumenta Hungariae historica II. osztály. Irók XXXV. kötet 1896. 6.)

1681. augusztus 26. estve Perecsennél olyan nagy jégesők lóttek, mint egy lúdtojás, úgyannyira, hogy másnap mintegy 8 óra tájban lapály helyen a lovak bokáig jártak az jégesőkben; az Kraszna oly igen jéggel folyt elegy, mintha az jeget akkor hánta volna. (U. o. 15.)

1682. márczius 29. husvét első napján ütötte meg Mikházán az menkő a Piterék csürit. Május 8. éjfele előtt nem sokkal verte el az jégeső Czegében az szöllőt és az búzát az tisztás alatt. Május 9. oly hideg volt reggel Méhesen, hogy ősszel is elég lótt volna. (U. o. 22.)

1683. január 9. reggel az égen nagy két szivárván költ. Június 29. nagy szélvész szerte széllyel az országban, az mely sok károkat tött, kőkapukat, házaknak fedelit ledöntött és egyéb károkat sokat tött. Deczember 11. Az jég elromlék alattunk. (U. o. 29, 32, 34.)

1684. június 26. Az méhesi határon oly nagy hóharmat volt, hogy Tamásnak és apród Jánosnak az csizmájok öszvefagyott az mezőn az lovaknál, si credere fas est. Október 3. kezdettem Czegében az szürethez, 4—5 octobris végezték el. (U. o. 37, 43.)

1685. április 2—5 kezdett az hó indulni. 6 aprilis jöttem Méhesre, még akkor mindenütt elég hó volt. 9. aprilis mentem az búzát látni, de még rólok nem ment jól az hó el. Május 8. estve felé igen-igen nagy jégeső lótt hóval elegy, de semmi kárt nem tött. (U. o. 46.)

1686. április 15. husvét második napján szánon mentem az templomban jó szánúton. Szeptember 12—13. Mind szép üdők jártak. (U. o. 55, 58.)

1687. január 29—31. csak holt halat fogtak, mivel ezen az héten (a nagy hó miatt) mind megholt az Holdos tóban az poszár, melyet ember mostani többé nem ért. Október 14. kezdetem Czegében szedetni, 15 octobris szedettem. (U. o. 62, 65.)

1689. márczius 16. egész napestig nagy meleg szél fúván, az havat mind elolvasztotta, mely miá oly nagy árvizek lóttek szerte széllyel az országban, hogy kevés tónak az gátja állotta meg az ki el nem szakadt; az mely gátokat is hirtelen el nem szakasztott, vigyázás levén reá, hogy félván az víztül, elvágták az gárgyát és olyan helyt is igen elszaggatta; nekem is az Holdos tóval volt nagy bajom, mert szintén elmegyen vala. 17 martii az egész faluval az gátra mentem, mivel már szintén az közepin az gát elszakadt volna, ha hamar nem értem volna, mivel már két helyt az gátot megkezdte volt. 18-20 martii mind ment a tónak vize. 21 martii akartam a vizét elfogatni, de nem lehetett. 21 martii elfogattam valami nagy bajjal s munkával sokkal. 23 martii az jászoly-gátot töltötték. 24-25 martii az hol elvágattam volt, nagy szakadást mosván, majd az oláhok temetőjéig vesszöböl gátot köttettem beléje. (U. o. 79.) A Tisza árjai megsemmisítették Szeged természetét. (Dugonics-társaság Évkönyve 1895. II. 4—5.)

1690. Számtalan sáskák jöttek be Erdélyben Moldvából először Csikban, ott minden vetéseket felemésztvén, kihatának Erdélyben mindenüvé, de megbecsülhetetlen károkat tőnek mind az széna füvekben, vetésekben, gyümölcsfákban. (Milhoffer S. Talajkimerülés 512.) Szeptember 7. ebéd után az eső kivere az búza rakatásból. Október 6. szedettem meg (kolozsvári) kevés szőlőmet és nem sok lévén, hamar el is végeztem. 13 octobris medetszet

meg a szőlőmet Czegében. November 7. igen nagy sár és nehéz utunk volt. (Monumenta Hung. 93, 99, 103.)

1691. Május 8. ebéd után Holyában akaráván lovon menni, megtartóztata, hogy eső lesz, az mint hogy nagy zápor is lón jéggel elegy. (U. o. 125.) Oly rendkívül való jégesők hullának épen kaszáláskor Erdélyben, hogy a lehullott jégnek a hossza két arasz, a szélessége egy tenyérnyi volt, melyet én is nagy álmélkodással reméltem. Elég kárt tón mindenütt a gabonákban és szőlőkben s nagy drágaság is következék utánna; a sáskák is újabbán feltámadának s mindent elvesztegetének. Magyarországon is rendkívül való árvizek; az égbeli felhők szakadása miatt annyira megáradtak a vizek s hosszas eső miatt úgy elázott a föld, hogy nagy hegyek, halmok egybe szakadoztanak, mehyhez hasonlót régtől fogva senki sem látott, nem is hallott. (Milhoffer Talajkimerülés 513.)

1692. február 10. Tokajból reggel megindulván, félve az Tisza jegin által, mivel szinte olvadó félben lévén, későn mentünk. 13 februárii rettenetes nagy villamások, dörgések érkezték és nagy eső jéggel elegy, az vizek hirtelen erősen megáradának, úgy hogy az nagybányai szőlők alá az víz közé érkezték, se egyfelé se másfelé nem tudtunk az víznek nagy volta miá menni, hanem kételenítettünk az víz között egy feljebb való helyecskét keresnünk, kit gondoltunk, hogy az víz fel nem ér és az szerekkel oda felállván ott háltunk. (U. o. 142.)

1693. január 22. Sertéseket többet is öletünk volna, de az nagy szél miatt nem lehetett. Október 12. kezdettem Czegében az szürethez. 15 octobris Kolozsvárra érkeztem, Kómálban már az szüretet elkezdtek volt. 21 octobris itt való szüretemet elvégeztem. November 19. valami nehezen Maros-Keresztúrra érkeztünk, mivel az sok eső miá az rettenetes sár és az Maros is megáradván, az vásárhelyi hidhoz kellett felfáradni. (U. o. 162, 173, 175.)

1694. Erdélyben ismét szörnyű árvizek lőnek és sok károkat is tőnek. (Milhoffer S. Talajkimerülés 516.)

1695. június 4. igen nagy hóharmat lótt, úgy hogy majd többire mindent elvött az hideg. 5 junii hasonlóképen nagy hóharmat lótt, jöllehet nem oly igen nagy, mint azelőtt. (U. o. 201.)

1696. június 10. az hidegség miatt tüzet kellett házamban az kemenczében rakatni. 17 junii az hideg miatt tüzet kellett bé az házban rakatnom. Július 11. az rettenetes sok és mindennapi esők miatt nem igen dolgozhattak, mivel Medardustul fogván rettenetes esős üdő járt, úgy hogy alig mult egy nap el, melyben eső nem lenne, az mely miatt rettenetes árvizek voltak mindenfelé; a tők is mód nélkül megteltek, az kiknek gátjait is alig tarthatjuk vala, mindenütt mind folyóvizben, mind tón az malmok vizben voltak, itt való malmunk is majd az kőpadig állt vizben. Augusztus 4. jöttem Czegében igen nagy sáros útban és alkalmatlan üdőben, nem kanihulához illendő útban. Október 12. méhesi kis szőlőmet megtépetvén és lévén 9 veder, haza jöttem. 16 octobris itthon az szőlőmet jártam meg, de az hideg nem igen ártott neki, holott nagy hidegek lóttek azelőtt való két s három éjjel, úgy hogy az szőlőket nagyobb részént sok helyeken elesapta, kivált az mely meg nem ért volt. (U. o. 218-220, 226.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— Primicia. Bogoss Endre kir. törvényeségi bíró úr szép tehetségű fia Béla, váczegyházmegyei fölszentelt pap, folyó évi július hó 4-én d. e. 9 órakor fogja első szent misé-áldozatát a helybeli plébánia-templomban a Mindenhatóknak bemutatni.

— Eljegyzés. Thuránszky László budapesti posta- és táviró-tiszt eljegyezte városunkból Vasváry Margit k. a. t., Vasváry Károly városi hivatalnok kedves leányát.

— Szülők figyelmébe. A nmélt. Ministerium rendeletéből a beiratások a főreáliskolában július 5-ig tartanak.

— **A körösi útczán** megkezdték már a kövezet felszedését, hogy helyébe ajkeramitot rakják le. Nem ártana ott, a hol lehet, az aszfaltjárót jól kiszélesíteni, mert erre mindenütt panasz van. Igaz ugyan, hogy néhol, ezen az útczán szélesebbre csinálják, de ott, hol szélesebb az útcza, szélesebbnek kellene lenni az aszfaltjárónak is!

— **A „Kecskeméti Jót. Nőegylet“** a női ipariskola helyiségében, 1897. évi június hó 27-én délután 4 órakor évi rendes közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Titkári jelentés. 2. Pénztári évi számadás. 3. A néhai Horvát Döméné-féle ösztöndíj kiadása. 4. Elnökök, választmány és számvizsgálók megválasztása. 5. Esetleges indítványok.

— **A Polgári Dalkör** nyári multságán való szíves közreműködésüket, az itthon időző zenekedvelő egyetemi hallgató urak a legnagyobb készséggel vállalták el. Mely alkalommal többek közt Zsakovszkynak egy egy hangzatos nyitányát és Nemesszeghynek a katonazenekarok műsorába is felvett torna-verseny indulóját fogják játszani.

— **A „Kecskeméti Jót. Nőegylet“** ipariskolájában 1897. évi június hó 26-án és 27-én évről nőiipar-kiállítás fog tartatni. E nőiipar-kiállításra, mely hivatva van igazolni ez intézet szükséges és hasznos voltát s annak kivált a nőképzés terén való nagyfontosságát, mit különben a növendékek egyre szaporodó száma is igazol, — ez évben is a növendékek száma 75 lévén, — ezúton is is figyelmeztetjük közönségünket. Belépő-díj 10 kr. Mindkét napon a növendékek hűsítővel fognak szolgálni.

— **A „Rongyos Egyesület“** részére t. Schütte Rudolf úr 10 frt 50 krt küldött; fogadja érte az Egyesület hálás köszönetét.

— **Az Izraelita Jótékony Nőegylet** folyó hó 29-én, azaz kedden tartja juniálisát, mely a jelekből ítélve, nagyon szépen fog sikerülni. Növelni fogja a sikert az is, hogy a valódi táncmultságot 5—8-ig gyermektáncmultság előzi meg, mely már most is nagyon érdekesnek ígérkezik.

— **Szabados Géza zeneiskolája.** Nem mindennapi élvezetben részesült a publikum folyó hó 22-én és 23-án, a mikor is Szabados Géza zenede-tulajdonos egy minden tekintetben meglepő, sikerült és páratlan zenevizsgát rendezett nagyszámú növendékeivel. Minden zeneszám után óriási tapsvihár zúgott fel a közönség köréből, mely a kollégium tornatermét zsufolásig megtöltötte mindkét napon s a mely tetszésnyilvánítás elismerése volt a tanítványok előhaladásának és a tanár lelkiismeretes tanításának. A haladók közül ki-tüntek a következők: Király Rózsa, ki czimbalmon magyar népdalokat játszott s kiváló szorgalmáról s ügyességéről tett tanúbizony-ságot; éppen ezt mondhatjuk Mészáros Margit zongorajátékáról, valamint Moór Rózsá-ról is, ki azonban kissé bátrabban játszott s nagyobb élénkséggel is. Nem mulaszthatjuk el Mészáros Etel és Hajagos Rózsa czimbalomjátékát felemlíteni, kik kellő precizitással és könnyedséggel játszották el darabjaikat. De határozott dicséretet érdemel Moór Károly zongorajátékáért, ki rendkívüli finomsággal játszotta el zongorán Erkel Hunyadi László című dalművének egy hosszú és nehéz részletét. Nem hagyhatjuk szó nélkül Goitein Sándor csinos hegedűjátékát, sem Kiss István czimbalomjátékát, ki oly ügyesen s oly élénkséggel játszott magyar népdalokat, hogy a közönség között szünni nem akaró tapsvihár tört ki. Szépen, kellő finomsággal és érzéssel játszott Bakó Sarolta IV. osztályú növendék, valamint Kranczel A. is, mely utóbbi valóban meglepte a publikumot, olyan precizitással játszotta nehéz zeneszámait. Legérdekesebbek voltak azonban a „bandadarabok“, melyben 18—20-an is résztvettek, a kezdők közül is. Nagy ügyességgel és hibátlanul játszották el a Hymnust, a Lárilettót, a Kis alamuszit, Tannhäuserből és a Rákóczy-indulót, mely bizony akármelyik bandának is becsülete-re vált volna.

— **Lovas (Röszler) Izsó** zenetanító, ki a múlt évben nagy sikerrel vizsgáztatta meg növendékei egyikét, a városi zenedében, hogy

bebizonyítsa alapos tanítását. Tudatja a t. érdeklődő szülőkkel, hogy július—augusztus hónapokban is tanít zongorát, czimbalmot, zeneelméletet, hangjegy írást mérsékelt díjazásért. Melegen ajánljuk a t. szülők pártfogásába a törekvő zenetanítót. Lakik: Mátyás-útcza 190. sz.

— **A Kecskeméti Ipartestület** az ipartestületi tagok részére, a folyó évi közgyűlés határozata értelmében Olvasókört létesített s azt rendeltetésének átadta. Az Olvasókört látogathatja — di nélkül — az Ipartestület minden tagja, ki az abban kifüggesztett házszabályokat betartja, illetve ahhoz alkalmazkodik. A testületi tagok szellemi életére üdvös hatású ezen intézménynek az Olvasókörnek ünnepélyes megnyitása június 29-én (Péter Pál napján) lesz. A megnyitási ünnepély társas vacsorával lesz egybekötve, melyen a családtagok is részt vehetnek.

— **A Baján állomásozó honvédhuzár** osztály részére szükséges termény és anyag-járandósági czikkék biztosítása iránt a m. kir. II-ik honvéd kerületi parancsnokság által folyó évi július hó 20-án, a II-ik honvédkerületi parancsnokság hadbiztossági osztályánál Szegeden írásbeli ajánlatok útján bizottsági tárgyalás fog megtartatni. Ezen hirdetések szerint 1897. évi szeptember hó 1-től 1898. évi augusztus hó 31-ig terjedő időszakra, a m. kir. kecskeméti 4. honvédhuzár I. osztálya (Baja). 1. A helyőrségbeli honvéd-csapatok, intézetek és elszigetelt honvéd egyének részére: 2. A fegyvergyakorlatra behívandó szabadságolt tartalékos és póttartalékos honvédelegénység (lovak) részére (összesen körülbelül 10 napra) kőszén, tűzifa, szén, alom- és ágyszalmára fogadtatnak el az ajánlatok. Ezen czikkék szállítására vonatkozó és egyes vállalkozók által benyújtandó ajánlatok mintája, továbbá a szállítási feltételek iránt tájékozásul az illető hirdetések szolgálhatnak.

— **A „Kecskeméti Polgári Dalkör“** saját pénztára javára 1897. július 4-én, vasárnap, a városi műkertben zene- és ének-előadással egybekötött nyári multságot rendez. Belépti-díj: személy-jegy 60 kr. A multság kezdete d. u. 5 órakor. A zene és ének előadás kezdete 6 órakor, melynek műsora a következő: 1. Ouvertur.előadja a Műkedvelő Ifjak Zenekara. 2. Három eredeti magyar dal, Lányi Ernőtől; előadja a Polgári Dalkör. 3. Czimbalom-szó, előadja Feuermann Juliska. 4. Csata-dal Huber K.-tól; előadja a Polgári Dalkör. 5. Magyar dalok, hegedűn előadja Kohn Jenőke. 6. Dalünnep, Theru K.-tól; előadja a Polgári Dalkör. 7. Baryton szó, előadja Császár József. 8. Távol a báltól, előadja a Műkedvelő Ifjak Zenekara. 9. Sárga Csikó, Riegertől; előadja a Polgári Dalkör. 10. Tornaverseny induló, Nemesszeghytől, előadja a Műkedvelő Ifjak Zenekara.

— **A Kecskeméti Városi Zeneiskola** 1897. évi június hó 28-án délután 5 órakor tartja II. vizsgálati hangversenyét, melyre a t. cz. szülőket és a t. közönséget ez úton is tisztelettel meghívja az igazgató. Helyiség: a róm. kath. főgimnázium tornaacsarnoka.

— **Az egy krajczárosok forgalombóli kivétele.** A m. kir. pénzügyminiszterium 40,918. számú rendelete szerint az ausztriai értékű egy krajczáros réz váltópénzek a magánforgalomban csak 1898. évi június hó 30-ig fogadtatnak el, az állami pénztárak és hivataloknál pedig 1899. évi december hó 30-ig, azután sem fizeteskép el nem fogadtatnak, sem be nem váltatnak. A krajczároknak vég-órájuk ütött, iparkodjon hát azokon mindenki 1898. évi június 30-ig tudadni.

— **Az „Oraviczai Aranykör“** magyar nyelv terjesztő egyesület oraviczai tisztességes családokhoz csere gyermekeket keres. A cserebe adott tanuló a német, nyelvet tökéletesen és szépen elsajátítja. Oraviczán van jól vezetett elemi, állami polgári fiúiskola és „Iskola nővérek“ vezetése alatt polgári leányiskola. Az aranykör elnöksége a csere gyermekek és kísérőik részére félárú menetjegy váltásra jogosító vasúti igazolványokat küld. Szíves tudakozódások az Aranykör elnökségéhez Oraviczára intézendők.

— **Búcsúszó.** Mindazon ismerőseimnek, rokonaimnak és jóbarátaimnak, kiktől személyesen búcsút nem vehettem, e helyen mondom „Isten hozzádot“ s kérem, tartsanak meg továbbra is emlékezetükben! Kiváló tisztelettel Schwartz József Makó, 1897. június 24.

— **Uton állás.** Magánúton vett értesülés után közöljük, hogy Faragó Antal 28 éves Kisfáiban lakó gazdálkodó embert folyó hó 24-én délelőtt, midőn a földjére volt munkába menendő, Kulcsár György és annak két fia kilesték és a mitsem sejtő Faragót éles kapakkal iszonyúan elverték. A sértett Faragó állítása szerint okot ő nem adott elleneinek a támadásra, de azok régi bosszújukat tölték ki rajta. Sértett, kinek karjai, lábai és feje súlyos sebekkel vannak borítva, ügyvéd által perelte be bántalmazóit.

— **Tüzek.** Folyó évi június hó 17-én Szentkirályi Kálmán bugaczi majorjában egy 26 öl hosszú istálló este 10 óra tájban kigyulladt és elégett, a kár körülbelül 3000 frt, mi megtérül, mivel az épület biztosítva volt. A tűz keletkezési oka kipuhatható nem volt. — Június 19-én déli 1 óra 15 perczkor meg Cs. Szabó Menyhért P.-Borbás 68. sz. a. tanya birtokán levő lakóépület gyult ki és égett el, a kár körülbelül 240 frtra megy, mi megtérül, mivel úgy az ingóságok, mint az épület biztosítva volt. A tüzet az épületen levő fakémény idézte elő.

— **Enyves kezű cseléd.** Búzás Mihály helybeli lakos folyó hó 22-én este Klamekné koresmájában borozgatott, onnan távozóban beszélgeté-be eredt a koresmárosnő cselédje Csernák Mária 20 éves róm. kath. vallású leányzóval, kitél elváltva, észrevette, hogy 190 frttal terhelt tárczája hiányzik, az esetről jelentést tett azonnal a rendőrségnél, a szolgálatot tevő Tamás r.-biztos a leányt kérdőre vonta s az hosszas faggatás után a pénzt, mit a padlásra rejtett, előadta. Kihallgatásakor azzal védekezett, hogy azt nem úgy lopta ki káros zsebéből hanem az elejtette és akkor vette magához s azért nem adta vissza, mert pénzhez akart jutni. A rendőrkapitány az enyves kezű cselédet a kir. ügyészségnek adta át. Búzás uramnak meg a pénzt, ki ebből az setből bizonyára tanulni fog és nem áll jövőben szóba mindenféle népséggel.

— **Duhaj fráterek.** Horváth József 20 éves. K. Kiss László 28 éves helybeli lakos, a rendőrség által jól ismert egyének, folyó 25-én hajnalban Pintér Pál vendéglőjében ittak s onnan hajnali két óra tájon fizetés nélkül akartak távozni, a fizető pinczér őket az útczán feltartóztatta, mikor annak neki tá...adtak, majd az annak segítségére siető Micsuk Andrásra vetették magukat s annak karját egy furkós bottal leverték. A duhaj frátereket a rendőrség a tett elkövetése után nemsokára elesipte s ügyüket a kir. ügyészséghez tette át. Hisszük, hogy törvényellenes cselekményükért szigorú büntetésben fognak részesülni.

— **A peronospora elleni védekezésre** a kecskeméti por és a burgundi keverék együttes használata országszerte kitűnően sikeresnek, olesónak és felettebb tartó hatásának bizonyulván: azon szőlőbirtokosainknak, akik ez irányban még eddig kísérletet nem tettek, ajánljuk, hogy ezen permetezési mód előnyeiről maguknak meggyőződést szerezzenek. A *permetezési receptek*, a *kecskeméti por* és általában a *permetező anyagok* beszerzése végett Kecskeméten, Mayerfi Zoltánhoz tessék fordulni.

Szomorú — de igaz, hogy ártományaink nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékok észlelünk, sietünk az legott eltüntetni, nehogy nagybodjunk, de ha ez testi egészségünknek el eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, főfájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Ügyet se vetünk rá. Hát ez *vétkes könnyműködés*, mely később keservesen meg bosszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékokból nagy lesz, épp úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. A *legtöbb betegség* kúrforrása a *gyomor rendetlen működése*, a mit, idej korán használva, Egger kellemes ízű *Sodapasztillája* csakhamar beszüntet, (1 doboz ára 30 kr.) A tüdő, torok és mellbajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyálfakodással kezdődnek. Egger kitűnő ízű *Melipasztillája* megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal (1 doboz 50 kr. és 1 frt, próbadozoz 25 kr.) Minden gyógyszerárban kaphatók. Főraktár *Nádor-gyógyszerár.* (Dr. EGGER LEÓ és EGGER J.) Budapest, Váci-körút 17.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1897.

május 1-től.

Kecskemét—fülöpszállási vasút.

reggel	délután	ind.	Kecskemét	érk.	reggel	délután
4.—	1.—		Kecskemét	érk.	8,37	9,12
4,09	1,12		Rátság		8,29	9,03
4,19	1,25		Ballószög m. r. h.		8,19	8,52
4,32	1,43		Helvétia		8,07	8,38
4,41	1,55		Köncsög m. r. h.		7,57	8,27
4,52	2,10		Kerekegyháza		7,46	8,14
5,13	2,37		Ágasegyház		7,33	7,59
5,37	3,05		Izsák		7,02	7,25
6.—	3,30	érk.	Fülöpszállás	ind.	6,35	6,56

Kecskemét—tiszzaughi vasút.

reggel	délután	ind.	Kecskemét	érk.	reggel	délután
3,05	4,45		Kecskemét	érk.	7,04	9,50
3,12	4,52		Műkert		6,58	9,44
3,25	5,09		Urrét		6,46	9,32
3,31	5,15		Kisfái		6,34	9,24
3,50	5,34		Kohári-Szt.-Lőrincz		6,25	9,15
4,11	6,03		Szikra-Alpár		5,56	8,46
4,20	6,20		Tisza-Ugh		5,44	8,34
4,28	6,28	érk.	Tisza-ughi rév	ind.	5,30	8,20

Budapest—Szeged

	Sz.	Sz.	Gy.	Sz.	Gy.	Sz.	Sz.	Sz.
	v.	v.	v.	v.	v.	v.	v.	v.
Budapest ind.	—	—	8,15	8,30	2,30	4,25	7—	10,35
Cegléd "	—	6,35	9,30	10,40	3,51	6,44	9,34	12,54
Nagy-Körös "	—	7,51	9,53	11,08	4,09	7,13	10,05	1,36
Katonatelep "	—	8,14	—	11,20	—	7,28	10,20	—
Kecskemét ér.	—	8,30	10,08	11,29	4,24	7,36	10,28	1,56
" in l.	5,12	—	10,09	11,37	4,26	7,38	10,37	2,02
Félegyháza "	5,52	—	10,34	12,11	4,51	8,21	11,23	2,46
Szeged "	7,42	—	11,40	1,47	5,53	10—	1—	4,20

Szeged—Budapest

	Sz.	Sz.	Gy.	Sz.	Gy.	Sz.
	v.	v.	v.	v.	v.	v.
Szeged ind.	1,01	—	4,55	10,00	1,14	4,12
Félegyháza "	2,55	—	6,44	11,06	2,55	5,21
Kecskemét ér.	3,37	—	7,23	11,31	3,30	5,46
" ind.	3,47	5,—	7,25	11,33	3,40	5,48
Katonatelep "	3,55	5,08	7,33	—	3,48	—
Nagy-Körös "	4,13	5,22	7,50	11,49	4,10	6,04
Cegléd "	4,54	5,34	8,20	12,11	4,46	6,26
Budapest "	7,15	8,20	10,25	1,25	6,50	7,40

Felelős szerkesztő:
Ifj. TÓTH ISTVÁN.

Laptulajdonos:
A KECSKEMÉTI SZABADELVŐ PÁRT.

Szerkesztőtárs:
Dr. NAGY MIHÁLY.

Kiadó:
TÓTH LÁSZLÓ.

NYILT-TÉR.

E rovatban közlöttékért nem felelős a szerkesztőség.

Selyem-damasztok 56 krtól 4 frt 65 krig méterként — valamint fekete, fehér, színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterként sima, csikos, koczkázott, mintázottak, damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban stb.) a megrendelt árú postabér és vámmentesen a hához szállítva mintákat postafordultával küld **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélveg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 5

HIRDETÉSEK.

Bioiklik

Bioiklik

Bioiklik

Bioiklik

Bioiklik

Bioiklik

199

Szigeti Sándornál

Kecskeméten

130 frttól feljebb

egy évi

jótállás mellett.

4—2

Bioiklik

Bioiklik

Bioiklik

Bioiklik

Bioiklik

Bioiklik

Lakás kerestetik

6—7 szobával, mellékhelyiségekkel, lehetőleg közel a törvényszék és járásbirósághoz.

Ajánlatok Szabó Imre kir. közjegyzőhöz Csongrád, intézendők.

Bor-eladás!

A Kecskeméti Gazdák és Iparosok Szövetkezete 1893. és 1895. évi borát eladja.

A borok kitűnő jó minőségűek. Ugyanott használt hordók is eladók.

A szövetkezet hivatalos helyisége a Kohári-útczában hétköznapokon délelőtt van nyitva. 205 3—2

GUTORI FÖLDES KELEMEN

aradi gyógyszerész

Margit-crémje.

Margit-Crème a legjobb arcz créme, rövid idő alatt ifjítja és szépíti az arczot.

Margit-Crème egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások, bőratka (Mitteser) ellen.

Margit-Crème egyedüli szer bőrpattanások, arcz- és kézvörösödés, napbarnítás ellen.

Margit-Crème bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve ez által rögtön felvéterik és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy a szeplővel vagy májfoltokkal fedett arcz 3—4 nap alatt alabástrom-fehérré lesz.

Margit-Crème teljesen ártalmatlan, miután nem zsíros, hanem igen finom, hamar felszívó hatással bír. Az arcz nem lesz olyan fényes, mint más krémétől, azért nappal is használható.

Margit-crème nagy tégyel 1 frt, kicsi 50 krajczár.

Margit-hölgypor fehér, rózsá és créme 60 kr.

Margit-szappan 1 doboz 35 kr.

Margit-fogpép 1 doboz 50 kr.

Csakis akkor valódi, ha minden doboz gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerész Aradon felirattal és címerrel van ellátva.

Egyedüli főraktáros:

ifj. Katona Zsigmond gyógyszerész, 202 Kecskeméten. 25—2

Megérkezett
a friss töltésű

Borszéki viz

Nyirády László
kecskeméti raktárosunkhoz.

A borszéki viz a fertőzött ivóviz helyett olcsósága miatt igen ajánlatos, tisztán vagy borral vegyítve is, mint kellemes üdítő ital.

A vérszegénység, idegbántalom, emésztési zavarok, vízihólyag és a legtöbb női bajnak is mint kiváló gyógyszere van elismerve.

Borszéki üzlet igazgatósága

145

Borszéken.

10—5

3289.

1897.

Hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék közhírré teszi, hogy egyrésztől Kecskemét város közönsége, mint kisajátító, másrésztől özv. Tóth Istvánné szül. Zamrazil Anna és özv. Fischpacher Györgyné szül. Zamrazil Karolina mint a kecskeméti 2074. sz. tjkvben 2364. hrsz. alatt felvett ingatlanok telekkönyvi tulajdonosai között a most jelzett egész ingatlanra nézve a kártalanítási eljárás az 1881. évi 41. törvezzikk 46. §-a értelmében megindítottatik.

Az eljárás fogantatására határidőül 1897. évi június 30. napjának délelőtti 9 órája Kecskemét városában 8. tized 3. szám alatti házhoz kitűzetik.

Az eljárás fogantatásával Kapy Lajos kir. törvényszéki bíró megbizatik.

Felhivatnak az érdekeltek, hogy a kitűzött helyen és időben annál bizonyosabban jelenjenek meg, mivel elmaradásuk a kártalanítás érdemében hozandó határozatnak utjában állani nem fog.

Kecskemét, a kir. törvényszék polgári osztályának 1897. május 19-én tartott üléséből.

Burdács Rezső,

Gaál Ferencz,

tanácsjegyző.

196 3—3

elnök.

ZILZER ADOLF

tüzelőfa-, szén- és mészkereskedése, a kőbányai polg. serföző r. t. főraktára

Telefon 73.

KECSKEMÉTEN.

Telefon 73.

Van szerencsém a n. érd. közönség szives tudomására hozni, miszerint tüzelőanyagok előnyös bevásárlása folytán azon helyzetben vagyok, hogy azokat igen jutányos áron szállíthatom és ajánlok: kitűnő szép, száraz akác-hasábfát méterölenként (házhöz szállítva) 15 frt 50 kr., — dorongakáczfát méterölenként (házhöz szállítva) 12 frt 50 krért. — továbbá budapesti légszesz-coakszot, porosz kőszénét úgy cséplési, valamint fűtési célokra, a legolcsóbb árak mellett, nemkülönben meszet és cementet, építési célokra.

Ólfa-raktáram: V. t., Fecske-utca 240. sz.

Irodahelyiségem és raktáram: VIII. t., Trombita-utca 8. sz.

Rendelések mind a két helyen elfogadtnak és pontosan teljesítetnek. Készséges szolgálatomnak minél sűrűbb igénybe vételét kérve, maradtam

teljes tisztelettel: Zilzer Adolf.

3979
1897.**Hirdetmény.**

A kecskeméti kir. törvényszék köz-
hírré teszi, hogy a kecskeméti — tisz-
uighi vasút kiépítési vállalat kisajátító, más-
résztől báró Fechtig Imréné szül. Ková-
lich Irma mint a kecskeméti — pusztal-
pári 316. sz. tjkvben 132/I. XXVI./679.
hrsz. a. felvett ingatlan tjkvi tulajdonosa
között ezen ingatlanságból kisajátított
714 □-öl területre nézve a kártalanítási
eljárás az 1881. évi 41. tezik 46. §-a
értelmében megindítatik.

Az eljárás foganatosítására határidőül
1897. évi július hó 16-ik napjának
d. előtti 9 órája Kecske-mét város vasúti
induló házának elsőosztályú várótermében
kitűzetik.

Az eljárás foganatosításával Kapy
Lajos kir. törvényszéki bíró megbízatik
azzal, hogy annak idején az eljárásról
jelentését terjeszse be.

Kelt Kecske-méten, a kir. törvényszék
polg. osztályának 1897. évi június hó 8 ik
napján tartott üléséből.

Tormássi,

tanácsjegyző.

Kiss Ferencz,

207 3-1 h. elnök.

10,377
1897.**Pályázati hirdetmény.**

Kecske-mét th. város közönsége a
Budapesten felállított m. kir. **kertészeti
tanintézetben három évre egy 200
frtos ösztöndíjas helyet** alapított;
mely ösztöndíj elnyerése végett felhivat-
nak a nevezett intézetbe belépni szándé-
kozó **helybeli születésű tanulók**,
hogy kellően felszerelt pályázati kérvé-
nyeiket f. évi **augusztus 5-ik** napjáig
a polgármesteri hivatalhoz adják be.

A megállapított felvételi kellékek a
következők:

a) Legalább 16 éves és legfeljebb 26
éves életkor, mely születési okmányokkal
igazolandó.

b) Orvosi bizonyítvány arról, hogy a
pályázó ép, erős testalkattal bír, teljesen
egészséges s védhímlővel be van oltva.

c) Jó erkölcsi magaviseletet tanúsító
községi bizonyítvány az illetékes község
előljárási részéről.

d) Iskolai bizonyítvány 4 középiskolai
osztály sikeres bevezetéséről.

Kecske-méten, 1897. június 24-dikén
tartott tanácsüléséből.

Papp György,

jegyző.

Kada Elek,

210 2-1 polgármester.

Sok valószínűséget**gyors meggazdagodásra**

csak a magyar osztály-sorsjáték nyújt.

Százezer sorsjegy közül**ötvenezer okvetetlen nyer.**

Hogy legalább a befektetett pénzt kapja vissza
a játész, már 3 sorsjegyen való játszásnál
jóformán bizonyos.

*De mindenkit érhet egyike az 1323 nagy
nyereményekből, melyek legkisebbike már
1000 korona.*

Soha sorsjáték aynyi nyerési esélyt nem
nyújtott, mint a magyar osztály-sorsjáték.

Bejelentéseket

már máttól kezdve fogadunk el és azokat mi-
hamarabb eszközölni mindenkinek, ki abban
résztvenni kíván, melegen ajánljuk, minthogy
a **mutakozó óriási érdeklődés** mellett
és tekintve, hogy a kiadandó sorsjegyek száma
csak korlátolt (100,000 drb), mi sem valószínűbb,
minthogy azok már megjelenésük napján (ju-
lius 15 dikén,) vagy egyáltalában nem, vagy
már csak magas árszólal lesznek kaphatók.

Bejelenteni lehet:

Első osztályú egész sorsjegyre 6 frt krért.

" " fél " 3 " —

" " negyed " 1 " —

" " nyolczad " — " 75

Bejelentési bírczákkal és játéktérvekkel ki-
vánatra ingyen szolgálunk. Összesen 50000
nyeremény 40 koronától 1.000.000 (egy millió)
koronáig, tehát minden második sorsjegy ok-
vetlen nyer.

Gallia-féle könyvkereskedés**Metzger Béla.**

206

3-1

Gyenes S. és Fiaivas-, fűszer, esemege- és festék-kereskedé-
sébe egy jó családból való fiú**tanonczul**

203

felvétetik.

3-2

Szagtalan és nyomban száradó

Veritable Laque-CHRISTOPH.

Veritable Laque-CHRISTOPH.

Christoph Ferenc
SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt i használtat-
sának, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás,
mely az olajfestékek és az olajtaknak sajátja, elkerültesik.
Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti
a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörülhet, anélkül, hogy
elvisztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymázt,
sárgásbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olaj
festék fedi be a pallót a egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt
alkalmazható régi vagy új pallóra Teljesen beföd minden
foltot, korábbi mázolást s; van azután

tiszta fénymás (színezetlen)
új pallókra és parketere, mely csupan fényt ad. Különösen
parketere s olajfestékek mar bemázolt egészen új pallókra való.
Csak fényt ad, onnélfogva nem fedi el a famustrát.
Postacsomag, körülbelül 35 négyyszög mtr. (két középna-
yáságú szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9¹/₂ márká.
A közvetlen megrendelések minden városban, ahol
raktárak vannak, ide k/ldendők. Mintamázolások és prospek-
tusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tes-
ték jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint
1850 éve létező gyártmányt sokfelé utánózzák és hamisítják,
s sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőség-
ben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.
Prága, K. Berlin.
Kapható **GYENES és FIA** uraknál.
Kecske-méten.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya!**BORSZÉK****gyógyfürdő Erdélyben, Csikmegyében, a fenyvesek hazájában.**

Fürdőidény tartama: június 15-től szeptember 15-ig.

Utazás: Szász-Régenig vasúton, onnan a fürdőigazgatóság által
szubvencionált gyorskocsikon E gyorskocsikra előjegyzést tehetni
Miklós Görög vállalkozóknál, Szász-Régen. — Déli útirány:
Brassó—Csik-Szereda vasúton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya; megrendelhető
az **igazgatóságnál Borszéken, Kecske-méten Nyirády László úrnál.**

Fürdőre, borviz-üzletre nézve minden felvilágosítással, prospektus-
sal, árjegyzékkel szolgál a fürdőüzlet igazgatósága, Borszék.

188

Posta, távirtda helyben.

10-4

Megrendelhető: Igazgatóság, Borszék.**A világ legjobb fénymáza!**A ki lábbelijét szép fényes és tartóssá akarja tenni, vásároljon
csakis**Fernolendt czipőfénymázt.**

Világos lábbelihöz

Fernolendt természetes bőr-crémet.**Fernolendt-éretisztító-pasta,**Fehér bádog-
dobozban.

es. és szab.
kir. gyár.
Alap. 1832. Bécs.

„**vörös vonat**“ bejegyzett védjeggyel és darabokban „**vörös
harang**“ bejegyzett védjeggyel a legjobb tisztító szer ércz és
üvegtárgyak részére.

Gyári raktár Bécs, I., Schuler-strasse 21.**Mindenütt készletben.**Sok értéktelen utánzat miatt
vigyázzanak a nevére.**St. Fernolendt**

és a bejegyzett védjegyre.

Czipőfénymáz
részére.

33 52-22

A n. é. közönség kívánatára a József-
gözmalom igazgatósága az
uszodafürdő idényjegyeit

felnöttek részére 3 frtra, gyermekek
209 részére 2 frt 50 kr-ra

leszállította.

Egy jó családból való,
2-3 középiskolát végzett fiú

tanoncznak
felvétetik lapunk könyvnyomdájába.